

MEMORIA 2019

GARAPENERAKO
LANKIDETZAREN
EUSKAL AGENTZIA

GARAPENERAKO
LANKIDETZAREN
EUSKAL AGENTZIA

AGENCIA VASCA DE
COOPERACIÓN PARA
EL DESARROLLO

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Sigla eta akronimoak

(H)ABIAN 2030	Gizarte eraldaketarako hezkuntzaren euskal estrategia	NBE	Gazte lankideak herrialde pobretuetako Nazio Batuen bulegoetan prestatzeko beka
BEK	Garapenerako lankidetzaren alorrean profesionalak espezializatzeko beka	NBE	Nazio Batuen Erakundea
EAE	Euskal Autonomia Erkidegoa	Osakidetza	Euskal Osasun Zerbitzua
EGL	<i>Euskadiko Gazteak Lankidetzan</i> programa	PRE	Ekintza humanitariorako proiektuak finantzatzeko lerroa
EHE	Ekintza humanitarioko estrategiak finantzatzeko lerroa	PRO K1	Garapenerako lankidetzako proiektuetarako laguntzak
Emakunde	Emakumearen Euskal Erakundea	PRO K2	Produktzio-garapenerako eta prestakuntza eta laguntza teknologikoko proiektuetarako laguntzak
GBA	Genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketako prozesuetarako laguntzak	PRO K3	Garapenerako hezkuntzako proiektuetarako laguntzak
GGKE	Garapenerako Gobernu Kanpoko Erakundea	SAR	Garapenerako lankidetzaren <i>Ignacio Ellacuría</i> saria
GJH	Garapen Jasangarrirako Helburuak	SEAD	Saharako Errepublika Arabiar Demokratikoa
GLEA-eLankidetz	Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentzia-eLankidetz	URA	Uraren Euskal Agentzia
		ZUZ	Zuzeneko dirulaguntzak

2019a Laburrean

2019an emandako dirulaguntzak

 119 ekimen berri

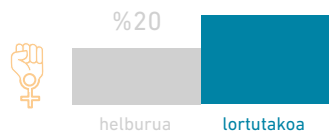
 30 herrialde

 9 dirulaguntza lerro

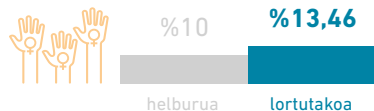
 38 milioi euro eman ziren

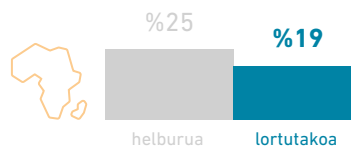
GIZA ESKUBIDEEN DEFENDATZAILEEI BABESA

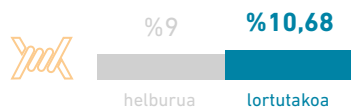
EMAKUMEEN AHALDUNTZEA

HEGOALDEKO ERAKUNDE FEMINISTAK

AFRIKA

GATAZKAK ETA BESTE INDARKERIA EGOERA BATZUK

EUSKADIN GAUZATUTAKO EKIMENAK

Planifikazioa eta araudia

2020-2023 Genero-berdintasunaren aldeko I. plana

2019-2022 I. Komunikazio plana

Ekintza humanitarioko dekretu berria

Lankidetzeta tekniko Eusko Jaurlaritzatik

9 pertsona

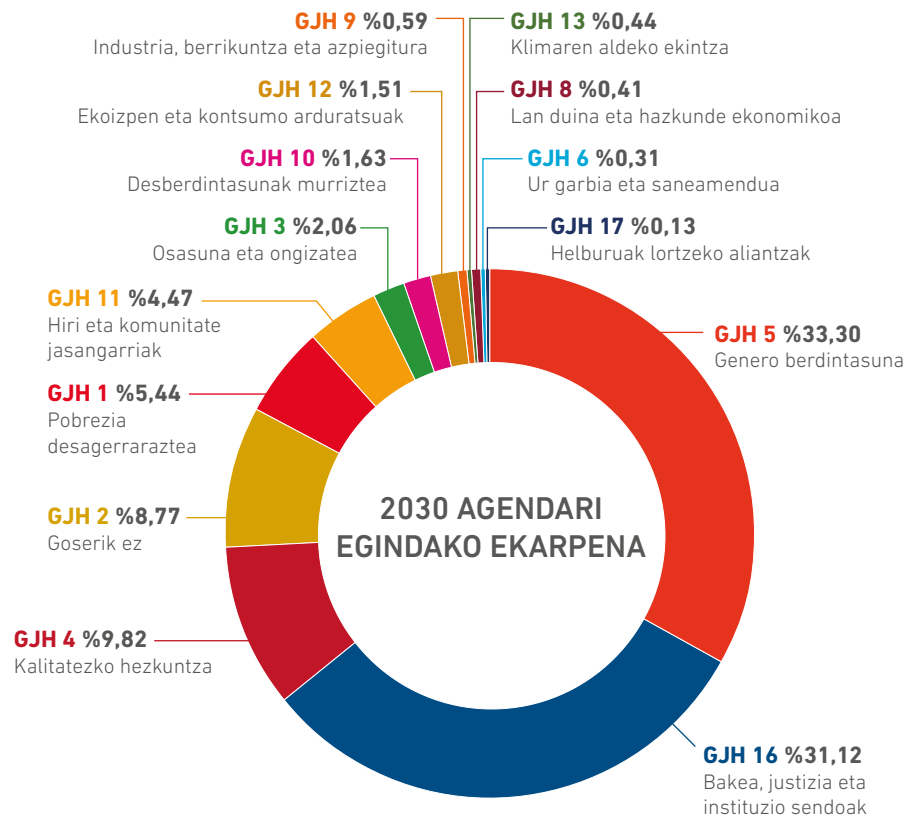
4 herrialde (Costa Rica, El Salvador, Kamerun eta Mozambike)

HEZKUNTZA SAILA
DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN

Osakidetza

Jardueren urteko memoria

Kapitulu honetan, 2018-2021 Garapenerako Lankidetzaren IV. Gida Planaren lehentasunei jarraikiz (hemendik aurrera, IV. Gida Plana), Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziak (GLEA-eLankidetzeta) 2019an egindako jarduera nagusiak bildu ditugu.

Horrez gain, 2019an AUZO(LAN)KIDEEK egindako aurrerapenen berri ere eman dugu, kapitulu honetako ataletan. AUZO(LAN)KIDEEK askotariko ekimen esanguratsuak dira, IV. Gida Planarekin bultzatu nahi ditugun ikuspegiak indartu nahi dituztenak, lan egiteko modu berriak sortuz elkarriketari garrantzi handiagoa emanez.

1.1. Garapenerako politiken koherentzia eta erakundearteko koordinazioa

1.1.1. Garapenerako Lankidetzaren Euskal Kontseiluko lantaldea

2019an, Garapenerako Lankidetzaren Euskal Kontseiluak lantalde bat sortu zuen garapenerako politiken koherentziaren alorrean, Kontseiluko osoko bilkuran presentzia duten sektore guztien ordezkariarekin. Garapenerako politiken koherentziarako urteko txostenak egiteari bultzada bat ematea dago lantalde horren helburuen artean. Lehen txostenean, Eusko Jaurlaritzak balioetan oinarritutako prestakuntzaren eta hezkuntza-politikaren alorrean bultzatutako politiken koherentzia aztertuko da. Kontseiluak GLEA-eLankidetzari lizentzia kudeatzeko eskatu zion.

1.1.2. Gaitasunen mobilizazioa Eusko Jaurlaritzatik

Urtean zehar, Osakidetzako, Emakundeko, URAko eta Hezkuntza Saileko bederatzi pertsonak hainbat truke teknikotan parte hartu zuten Mozambikerekin, El Salvadorrekin, Costa Ricarekin eta Kamerunekin.

Osakidetzako • erantzun humanitarioa • Mozambique

2019ko martxoan Idai zikloia Mozambiketik igaro ondoren, Osakidetzako bi profesionalek (erizain bat eta zirujau bat) bat egin zuten Larrialdietan Laguntzeko eta Erantzuteko Espainiako Talde Teknikoarekin (START, ingelesezko siglei jarraikiz)¹. Taldea herrialdean zabaldu zen Mozambikeko Gobernuaren deia erantzunez; ehun pertsonak baino gehiagok osatu zuten, eta 2.200 pertsona baino gehiago artatu zituzten.

Gainera, 2019ko abenduan, GLEA-eLankidetzatik START ekimenean izena emateko deialdi berri bat zabaldu genuen Osakidetzako langileen artean, taldeak zabaltzeko asmoarekin etorkizuneko misioei begira.

Oso esperientzia positiboa izan zen, bai alderdi profesionalean, bai pertsonalean, nahiz eta klima- eta logistika-kondizio gogorretan lan egin behar izan genuen, eta horregatik Osakidetzako langileei gomendatzen diet STARTeko taldera biltzea.

Virginia Villaverde, Osakidetzako erizaina eta ospitaleratze-arduraduna STARTek misioan izan duen taldean.

Emakunde • emakumeen parte-hartze politikoaren gaineko esperientzien trukea • El Salvador

Emakundeko bi ordezkari ponente gisa parte hartu zuten 2019ko ekainean NBE-Emakumeek San Salvadorren (El Salvador) antolatutako *Esperientzia-trukea: emakumeen parte-hartze politikoa udal-eremuan, lorpenak eta erronkak* topaketan. EUDEL-Euskal Udalen Elkarte-ko bi ordezkariaren ponentziak ere izan ziren, eta GLEA-eLankidetzako ere bertaratu zen.

¹ Garapenerako Nazioarteko Lankidetzaren Espainiako Agentziak jarri du martxan START ekimena. Giza talde nagusiki sanitarioa da, kanpaina-ospitale batez hornitua, herrialde pobretuetan hondamendi naturalek eragindako larrialdien aurrean 72 orduan baino gutxiagoan erantzuteko prestatua, eta Osasunaren Mundu Erakundeak ziurtatu du

Gutxi gorabehera, El Salvadorreko hainbat talde eta erakundetako eta gizarte zibil antolatuko 100 emakumek parte hartu zuten mintegi horretan. 18 ponente izan ziren guztira, eta jardunbide egokiak elkartrukatu zituzten genero-berdintasuna lortzeko eta emakumeen aurkako indarkeria desagerrarazteko araudiaren inplementazioari dagokionez, beste gai batzuen artean.

El Salvadorreko egonaldia aprobetxatu genuen, halaber, berdintasun-alorrean Euskadiren eta El Salvadorren artean garrantzi handiagoko lankidetzaren tekniko lerro bat zehazteko aukera elkarren artean aztertzeko: NBE Emakumeak, GLEA-eLankidetzaren, Emakunde eta EUEDEL.

Elkartrukerako gune hori, El Salvadorreko NBE Emakumeekiko harremana bezalaxe, 2017an GLEA-eLankidetzaren El Salvadorreko NBE Emakumeei emandako zuzeneko diru-laguntza baten barruan kokatzen da.

URA • AUZO(LAN)KIDEAK ELKARREKIN: uraren erakundearteko programa • El Salvador eta Costa Rica

Erdialdeko Amerika-Euskadi ur- eta saneamendu-alorreko lankidetzarako erakundearteko programaren esparruan, URAko hiru pertsonak trukeko eta lankidetzaren tekniko zenbait gune-tan parte hartu zuten, El Salvadorreko eta Costa Ricako ur-operadoreekin batera.

Programa 2018an hasi zen GLEA-eLankidetzaren eta Euskadiko lankidetzako beste agente batzuen eta Euskadiko eta Erdialdeko Amerikako ur-agenteen parte-hartzearekin, eta 2019an aurrera egin zuen, bere bi osagaietan:

- › El Salvadorreko Anamorós-en eta Yucuaquín-en osasun-azpiegitura eraikitze.
- › Erakundeak indartzeko eta lankidetzaren tekniko ekintzak garatzea Erdialdeko Amerikako eta Euskadiko ur-agenteen artean.

Ekimen honetan parte hartzen ari garen euskal aktoreoi² Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoak batu zitzaigun 2019an, lankidetzaren teknikoaren alorrean parte-hartze esanguratsua izanik, baita Gipuzkoako Foru Aldundia ere, finantza-ekarpena eginez.

2 GLEA-eLankidetzaren, URA, Arabako Foru Aldundia, Euskal Fundazioa, Bilboko Udala, Gasteizko Udala eta Gasteizko Udala Urak.

Lankidetzaren teknikoak: elementu positiboak eta ikaskuntzak

Hiruko lankidetzaren teknikoaren ekimen honek balorazio positiboak jasotzen ditu honako arrazoi hauengatik:

- › Bere **malgutasuna**.
- › Bere **horizontaltasuna**.
- › Inplikaturako erakundearen **eskari eta lehenetsi erantzuteko gaitasuna**.

Lankidetzaren teknikoaren proposamena prestakuntza- eta ikaskuntza-premietara egoki dadin, funtsezkoa da:

- › **Elkarrekiko konfiantza** sortzea.
- › Euskadiko eta Erdialdeko Amerikako agenteen arteko **elkar ezagutza hobetzea**.

Hezkuntza Saila • AUZO(LAN)KIDEAK HEZKUNTZAN • Kamerun

Euskadiko eta Kamerungo hezkuntza-agenteen artean baterako lana eta trukea bultzatzeko eta errealitateak konektatzeko helburuarekin, Hezkuntza Saileko, GLEA-eLankidetzaren eta UNICEF-Euskadiko Batzordeko ordezkariok Kamerunera bidaiatu egin genuen, 2019ko azaroan.

Ordezkaritza horrek *Connect my school*, programa bertatik bertara ezagutzeko aukera izan zuen. Afrikako herrialde horretako urrutiko eremuetako eskola eta ikasleek teknologia txertatzea da programa horren helburua, eten digitala murrizteko eta haurren eskolatzeko errazteko baliabide hezigarria den heinean.

Herrialdeko ekialdean, Afrika Erdiko Errepublikatik etorritako iheslarien esparruak daude; hiru eskola bisitatu genituen bertan, eta hezkuntza-alorreko agente eta erakundeekin bildu ginen, teknologia berrien bitartez inklusioa eta kulturartekotasuna nola lantzen ari diren ikusteko.

Aurreikusita dago 2020an Kamerungo ordezkariak batek Euskadi bisitatzea, alor horietan dugun esperientziaren berri izateko, eta hezkuntza-proposamen bat diseinatzea ere aurreikusi dugu, hango eta hemengo lehen hezkuntzako eskolen artean esperientziak partekatu ahal izateko.

GLEA-eLankidetzak bultzatutako ekimen hori, 2018an UNICEF-Euskadiko Batzordeari emandako zuzeneko dirulaguntza batean kokatzen da.

1.1.3. AUZO(LAN)KIDEAK GIZA ESKUBIDEEN ALDE: enpresak eta giza eskubideak

Enpresa eta giza eskubideen gaineko ekintza-plan bat zehazteko lanetan aurrera egiteko, 2019an, Giza Eskubide, Bizikidetzaren Idazkaritza Nagusiak, GLEA-eLankidetzaren parte-hartzearekin, *Enpresa eta giza eskubideen gainean Eusko Jaurlaritzaren ekintza-plan bat egiteko oinarritzko dokumentuko proposamen* bat egin zuen.

Dokumentu hori lehen urrats bat da, eta, zeharkakoa izan nahi duenez, hamar neurri proposatzen ditu, gure testuinguruan enpresa-praktikak osatzen dituzten sail, erakunde autonomo, erakunde, sozietate, fundazio eta partzuergoek garatu beharrekoak. Proposatutako neurriekin ezagutza sortu nahi da eta agente publiko eta pribatuen gaitasunak indartzen lagundu, gai horretan aurrera egiteko, eta, geroago, XII. legegintzaldian, Ekintza Plana zehazteko.

2018an euskal lankidetzak publikoak 900 ekimen inguru babestu zituen 62 herrialdetan eta 68 milioi eurotik gora jarri zituen.

1.1.4. Euskal lankidetzak publikoaren Ataria eguneratzea

2018an **Euskal lankidetzak publikoaren ataria** jarri zen martxan 2014-2017 aldiko datuekin, eta ondoren, 2019an, 2018ko ekitaldiari dagokion karga gauzatu zen.

Euskal lankidetzak publikoak 2014-2017	Euskal lankidetzak publikoak 2018
2.300 ekimen bultzatu ziren, gutxi gorabehera	900 ekimen bultzatu ziren, gutxi gorabehera
79 herrialdetan	62 herrialdetan
230 milioi eurotik gora jarri ziren	68 milioi eurotik gora jarri ziren

Euskadiko erakunde publiko nagusiek finantzatutako garapenerako lankidetzaren ekintzak biltzen ditu tresna honek, eta indar handia du gardentasunerako, analisirako, ikerketarako edo komunikaziorako informazio-iturria den heinean. 2019an atariak:

1.1.5. Guatemalan trantsizio-justizia indartzeko erakundearteko koordinazioa

Guatemalako Polizia Nazionalaren Artxibo Historikoaren (PNAHaren) inguruan ahaleginak koordinatzeko eta haren instituzionalizazio-prozesuaren alde egiteko helburuarekin, 2019ko urtarrilean PNAHaren Lankide Boluntarioen Mahaia eratu zen, Guatemalako Hirian. Gune horretan, herrialdeko estatu-erakundeez gainera, lankidetzak deszentralizatuko agentziak —GLEA-eLankidetzak eta Garapenerako Lankidetzaren Kataluniako Agentzia, adibidez—, herrialde lankide boluntarioek —Suedia, Alemania eta Suitza, esaterako— eta Nazio Batuen Erakundeek parte hartu genuen, besteak beste.

Topagune horri esker, PNAHaren aldeko baterako ekintza eta estrategiak definitzeko eta elkartrukatzeko aukera izan da. 2019an, GLEA-eLankidetzak eta Garapenerako Lankidetzaren Kataluniako Agentziak zuzeneko dirulaguntzak zehaztu genituen, elkarren osagarri, PNAHari loturik.

Zer da Polizia Nazionalaren Artxibo Historikoa?

- **2005ean aurkitu zuten**, ustekabean.
- **Balio historikoa, soziala, zientifikoa eta judiziala** dauka, Polizia Nazional desagertuaren dokumentazio guztia biltzen duelako (1881-1997).
- Hortaz, gatazka armatuaren urteak ere jasota daude haren **dokumentu-funtsean** (1960-1996).
- **Egia, justizia eta erreparazioko** prozesuak sendotzeko funtsezko ondareztat jotzen da.
- **80 milioi dokumentuetatik** 25 antolatu, sailkatu eta digitalizatu dira dagoeneko, eta Guatemalako gizartearen eta erakunde publikoen eskura jarri dira.

1.2. Eremu estrategikoak

Hainbat agenteren arteko hausnarketa eta lanerako guneak dira eremu estrategikoak, agente horiek giza garapen jasangarriko erronka globalei modu koherente eta koordinatuan heltzeko aukera izan dezaten sortuak. Bi AUZO(LAN)KIDEREN bitartez bultzatutako esperientzia horren bitartez, lankidetzak-eredu berri bat aztertu nahi dugu.

1.2.1. AUZO(LAN)KIDEAK BAKEAN: gatazken eraldaketa eta bakegintza

Kolonbiarekin kolaboratzeko euskal mahaia izeneko alde aurreko ekimen batetik abiatuta, 2019an AUZO(LAN)KIDEAK BAKEAN eremu estrategikoa jarri genuen martxan. Kolonbian gatazken eraldaketan eta bakegintzan diharduten askotariko agenteen ordezkariak osatzen dute gune hori.

Eremu estrategikoko erakundeak

Gizarte-erakundeak	Institutuak eta unibertsitate-zentroak	Gizarte-ekonomiako enpresak	Eusko Jaurlaritzaren
ALBOAN	Hegoa-Nazioarteko Lankidetzari eta Garapenari buruzko Ikasketa Institutua	MONDRAGON Korporazioa	Giza Eskubide, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusia
Lehendakari Agirre Fundazioa	Pedro Arrupe Giza Eskubideen Institutua-Deustuko Unibertsitatea	LKS Next	Biktima eta Giza Eskubideen Zuzendaritza
Mugarik gabeko emigratuak		Alecop	Kanpo Harremanetarako Zuzendaritza
Mundubat Fundazioa			Basque Trade & Investment-Nazioartekotzeko Euskal Agentzia
Mugarik Gabe			GLEA-eLankidetzaren

Lehen urratsetako bat *Dinarri partekatuen akordioa* izeneko dokumentua onartzea izan zen, eta, horren bitartez, erakundeek honako konpromiso hauek hartu genituen:

- > Gure eremuetatik, Kolonbiako Bake Prozesuari, Bake Akordioei eta haien kudeaketa adostuari laguntzea.
- > Lehentasunezko hiru lerro hauetan lan egitea
 - Adiskidetzeari.
 - Borrokalari ohiak gizarteratzea
 - Bidezko landa-garapen jasagarria.
- > Lehen proiektu bat elkarrekin inplementatzea.

Dokumentu hori onartu ondoren, bi ekintza gehiago jarri genituen abian:

- > 2020tik aurrera aurreikusitako proiektu partekatua Cauca Iparraldeko eremu geografikoan egingo dugula zehaztea.
- > Kolonbian beren lurraldeak defendatzen diharduten agenteekiko eta giza eskubideen defendatzaileekiko harremanak ezartzea.

1.2.2. AUZO(LAN)KIDEAK EKONOMIAN: eredu ekonomiko solidarioa

2019an ere aurrera egiten hasi ginen ekonomia solidarioaren eremuko hainbat eragileren artean ezagutza eta esperientziak partekatzeko gune bat sortzeko bidean.

Aurrera goaz elkar ezagutzeko bidean, planetako hainbat tokitako gizarte-ekonomiako esperientziak elkartrukatzuz funtsezko gaien inguruan, hala nola gizartea, pertsonak eta enpresa. Eta eremu estrategiko horren lana ekintzaitzara eta prestakuntzara bideratzen dugu.

Eremu estrategikoko erakundeak

Ekonomia solidarioan espezializatutako GGKEak	Ekonomia solidarioko erakunde eta sareak	Institutuak eta unibertsitate-zentroak	Gizarte-ekonomiako enpresa eta sareak	Garapen-agentziak	Eusko Jaurlaritza
SETEM Hego Haizea	REAS Euskadi-Ekonomia Alternatibo eta Solidarioaren Sarea	Hegoa-Nazioarteko Lankidetzari eta Garapenari buruzko Ikasketa Institutua	ERKIDE-KONFEKOOP-Euskadiko Kooperatiben Konfederazioa		Gizarte Ekonomiako Zuzendaritza
Mundukide Fundazioa	Peñascal Koop.	GEZKI-Zuzenbide Kooperatibo eta Gizarte Ekonomiaren Institutua	NER group	Garapen-Garapen Agentzien Euskal Elkarte	Enplegu eta Gizarteratze Zuzendaritza
ALBOAN	Emaus Gizarte Fundazioa	LANKI-Kooperatibismoaren Ikertegia	MONDRAGON Korporazioa		GLEA-eLankidetzak
			ASLE		

1.3. Tokikoa-globala

Tokikoa-globala ikuspegiarekin, erronka globalei aurre egin nahi diegu tokiko mailatik maila global baterainoko ekintza artikulatu baten bitartez; horrez gain, konpartimentuetan banatutako eta iparra-hegoa dikotomian ainguratutako lan egiteko moduak gainditu nahi ditugu, harreman horizontalak indartu eta pertsonen aldaketa-agente diren heinean onartu dituzten desberdintasunak, interdependentzia eta protagonismoa.

1.3.1. Tokikoa globalarekin lotzen duten sareak bultzatzea

IV. Gida Planaren eta ARAR 2017-2020 Planaren bitartez —gizarte eraldaketako gure hezkuntza-plana da—, tokiko ekimen eta globalen arteko konexioa sustatu nahi dugu,

hausnarketarako guneak irekiz baterako ekintza, truke eta ikaskuntzen sorkuntza ahalbidetzearren. Horregatik, 2019an jarraitu dugu tokiko eta globalaren arteko loturaren alde argi eta garbi egiten duten ekimenak bultzatzen: Emakumeen Mundu Martxa, Hezkuntzaren aldeko Mundu Kanpaina eta Giza Eskubideen Emakume Defendatzaileen Mesoamerikako Ekimena.

Aldi berean, eta GLEA-eLankidetzak Airea-Educa elkartearrekin elkarlanean 2017ko zuzeneko dirulaguntza baten bitartez bultzatutako ekimen bati esker, [Eskolak konektatzen Nazioarteko I. Kongresu Birtuala](#) egin genuen, hezkuntzarako metodologia inklusiboetara buruzkoa. Gune horrek aukera eman zigun sakontzeko ikuspegi pedagogikoetan (ikasteko diseinu unibertsala) eta baliabide hezigarrietan (ikasteko teknologiak), eta Euskadiko eta Latinoamerikako hezkuntza-sistemako agenteak lotu zituen.

1.3.2. Tokikoa-globala ikuspegia gizarte eraldaketarako hezkuntza-proiektuetan

2019an tokikoa-globala ikuspegia txertatu dugu, halaber, proiektuen deialdiko gizarte eraldaketarako hezkuntza-ekimenen baremazio-irizpideetan. Horrek aukera emango digu, elementu horien bitartez, aztertzeko GLEA-eLankidetzatik akonpainatzen ditugun ekimenetan ikuspegi hori txertatzeak dakartzan ahalmenak eta zailtasunak.

³ Ekimen batzuetan ez da kontuan hartu dirulaguntzaren zenbateko osoa, espezifikoki babestera bideratutako zatia baizik. Ikus xehetasunak mapan.

2018ko Memorian, dirulaguntzaren zenbateko osoa hartu zen kontuan babesera bideratutako funtsak kalkulatzeko. Hala, 2,7 milioi euro ematea erabaki zen, hau da, emandako funts guztien % 5,87. Babesera benetan bideratutako funtsak soilik aintzat hartzearen irizpide berria ezarri, 2018ko datuak 2.005.574,62 euro izango lirateke, hau da, emandako funts guztien % 4,33.

1.4. Giza eskubideak

1.4.1. Emandako funtsen % 4a giza eskubideen defendatzaileak babesteko erreserbatzea

2019an, giza eskubideen defendatzaile diren sareak, komunitateak eta pertsonak babesteko emandako funtsak orokorrean emandako funts guztien % 4,11 izan ziren³.

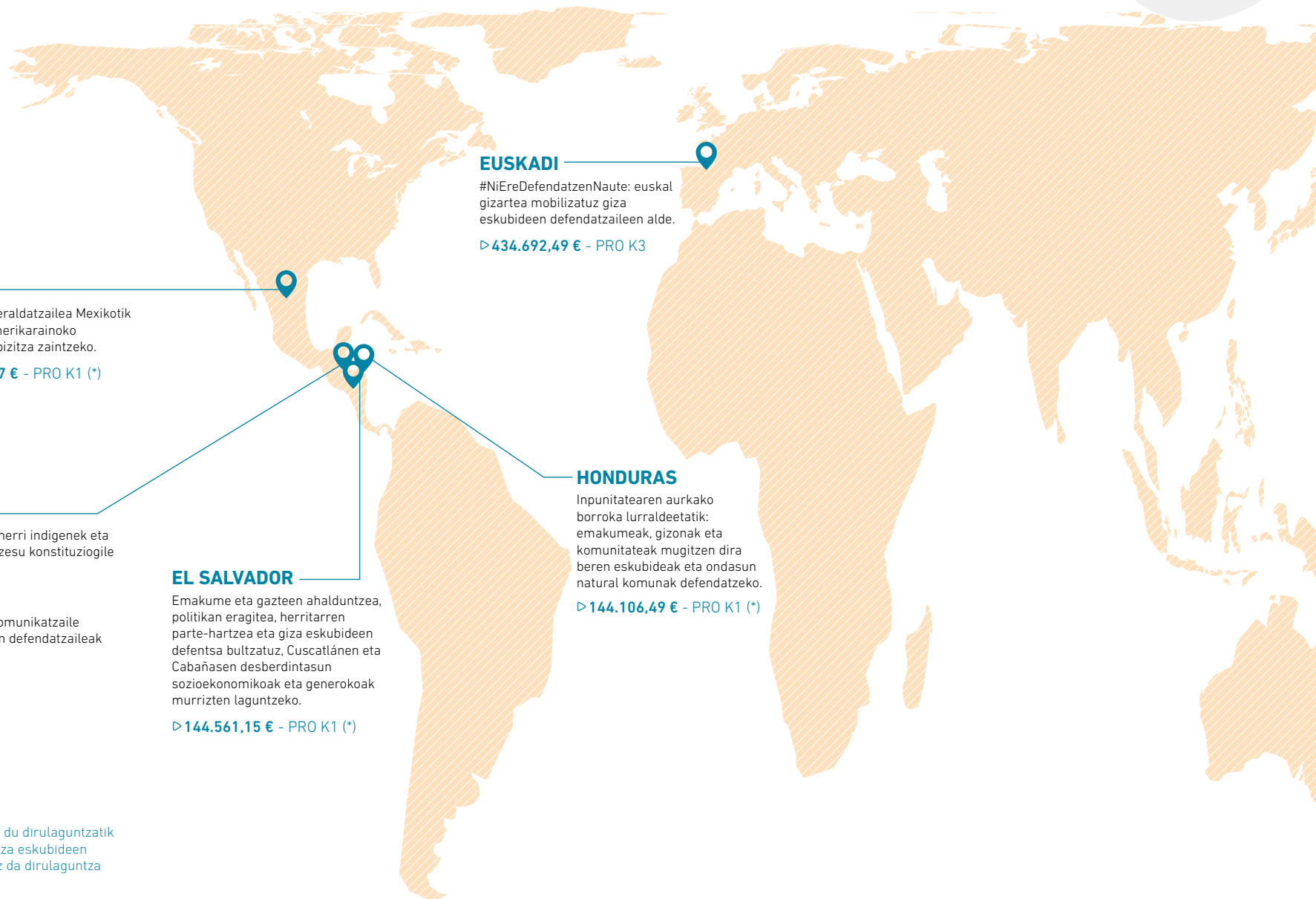
Tresna	Onartutako ekimenak guztira	Emandako zenbatekoa guztira	Onartutako babes-ekimenen kopurua	Babeserako emandako zenbatekoa	Babeserako funtsak, emandako funtsen aldean
PRO K1	48	24.856.032,37 €	5	1.127.625,92 €	% 4,53
PRO K3	17	3.976.273,68 €	1	434.692,49 €	% 10,93
Beste tresna batzuk	54	9.164.730,66 €	-	-	-
GUZTIRA	119	37.997.036,71 €	6	1.562.318,41 €	% 4,11

6

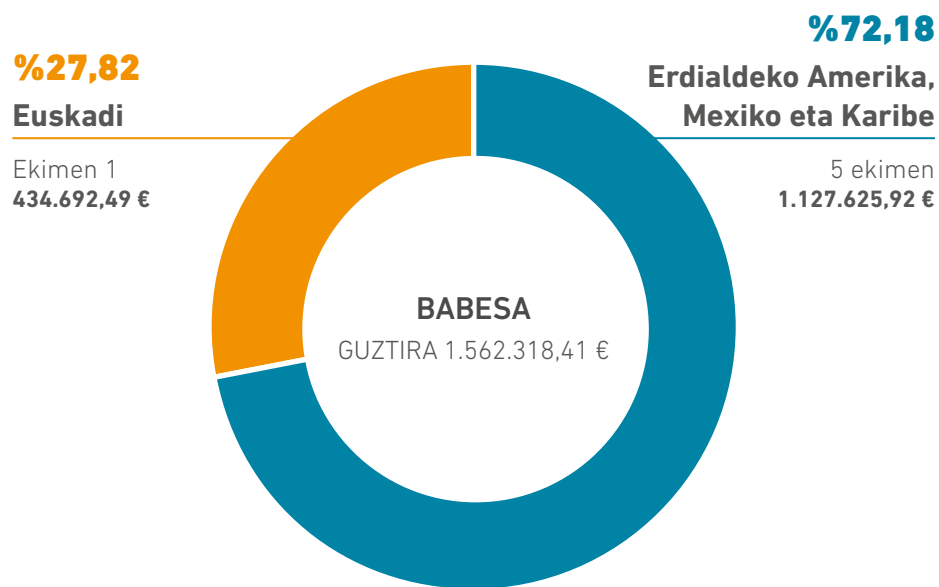
EKIMEN
ONARTU ZIREN

+ **1,5** €
MILIOI
EMAN ZIREN

Giza eskubideen defendatzaileen babesa

[*] Zenbateko horrek aditzera ematen du dirulaguntzatik zenbateko funtsak bideratzen diren giza eskubideen defendatzaileak babestera. Hau da, ez da dirulaguntza osoaren zenbatekoa.

1.4.2. GLEA-eLankidetzaren babes-agenten gisa indartzea

Pertsona, erakunde, komunitate eta sare giza eskubideen defendatzaileak babesteko agente gisa betetzen dugun zeregina indartzeko helburuarekin, 2019an aurrera jarraitu dugu gai horretan ibilbide-orri bat definitzeko barne-prozesuarekin.

Eusko Jaurlaritzako Biktimen eta Giza Eskubideen Zuzendaritzarekin antolatuta egin dugu lan hori, eta hark ere bere ibilbide-orria izango du. Erakunde bakoitzaren espezifikotasunetik definitu dira bi dokumentuak, eta elkarren osagarri izango dira. Espero dugu 2020an formalki onartzea.

1.4.3. Eusko Jaurlaritzako Giza eskubideen defendatzaileak babesteko euskal programa

Aurreko urteetan bezalaxe, Eusko Jaurlaritzako Biktimen eta Giza Eskubideen Zuzendaritzak gidatutako *Giza eskubideen defendatzaileak babesteko euskal programa* kofinantzatzen dugu eta bertan parte hartzen dugu. GLEA-eLankidetzatik, deialdia zabaltzen dugu euskal GGKEen artean, eta defendatzaileak hautatzeko prozesuan parte hartzen dugu, baita beste zenbait gunetan ere. Horrez gain, programaren barruan 2019an egindako bi misioetan parte hartu genuen: Hondurasen urtarrilean eta Kolonbian uztailen.

Eusko Jaurlaritzako Biktimen eta Giza Eskubideen Zuzendaritzako eta GLEA-eLankidetzako, Eusko Legebiltzarraren Giza Eskubideen eta Berdintasunaren Batzordeko, CEAR-Euskadiko eta Euskadiko beste gizarte-erakunde batzuetako ordezkariak osatu zituzten misio horiek. 2018an eta 2019an Euskadin hartutako defendatzaileen egoera pertsonalaren eta komunitarioaren jarraipena egiteko ardura hartu zuten, baita haien babes-sarea indartzeko eta euskal gobernuaren, legebiltzarraren eta antolamenduaren babes nabarmentzeko ardura ere.

1.4.4. Oroimena eta bakegintza

2019an, trantsizioko eta bakegintzako justizia-prozesuekin lotutako zuzeneko bost dirulaguntza eman genituen. Bi ekimen Kolonbian; bata Comisión Intereclesial Justicia y Paz erakundeari laguntzeko oroimena eta adiskidetzaren berreraikitzearen prozesuetan; eta, bestea, borrokalari ohien gizarteratzea eta laneratzean laguntzeko, Lehendakari Agirre Fundazioaren ekimen baten bitartez.

Beste hiru ekimenak Erdialdeko Amerikan garatzen dira. Guatemalan, Giza Eskubideen Prokuradoretzari laguntzen diogu, Garapenerako Nazio Batuen Programaren bitartez, barne-gatazka armatuaren esparruan desagerrarazitako kasuak argitzen aurrera egiteko bidean, Polizia Nazionalaren Artxibo Historikoaren dokumentuak erabiliz —ikus 1.1.5 epigrafea—. Hondurasen, berriz, Hondurasen Desagertutako Atxilotuen Batzordeko erakunde-indartzea akonpainatzen dugu oroimenari lotutako garrantzizko ardatz baten bitartez; eta, azkenik, eskualdeko ekimen bat bultzatzen dugu Erdialdeko Amerikako gizarte zibilak artxiboaren eta iraganari heldzearen alorrean daukan gaitasunak indartzearen, swisspeace Suitzako Bakerako Fundazioaren bitartez.

1.5. Generoa

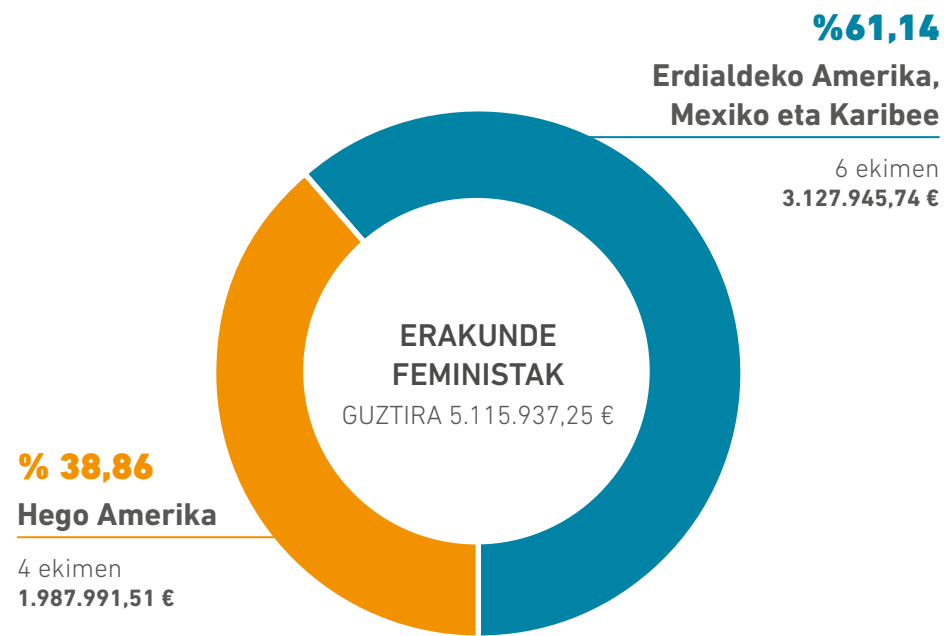
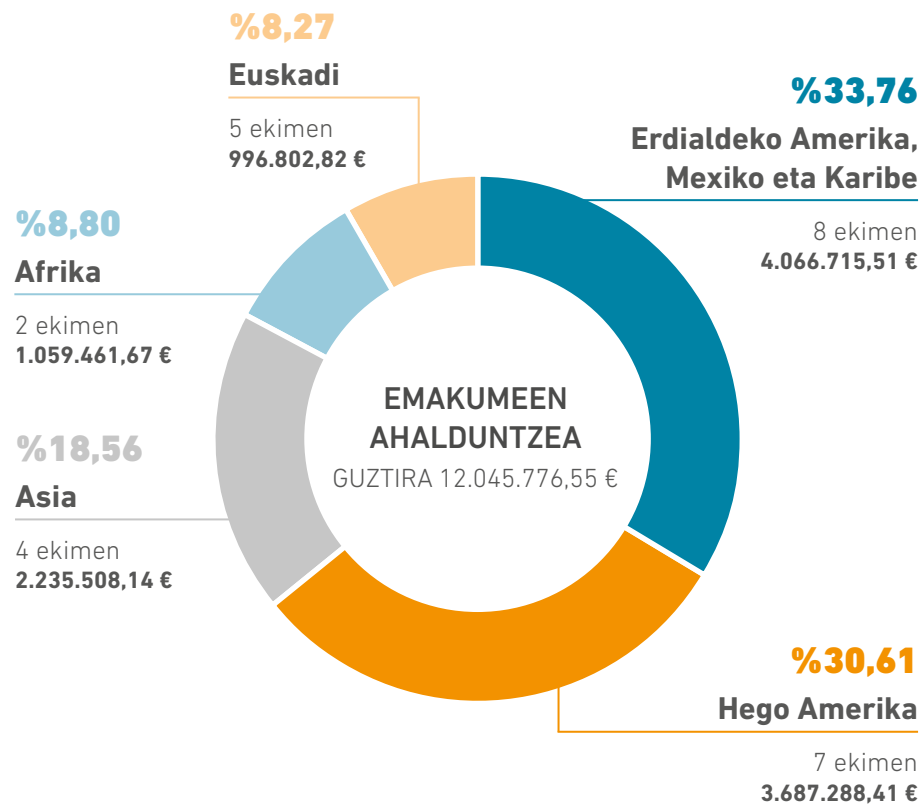
1.5.1. Emandako funtsen % 20a emakumeak ahalduntzeko eta % 10a erakunde feministentzako erreserbatzea

2019an, emandako funtsen % 31,70 emakumeak ahalduntzeko ekimenetarako izan ziren. Erakunde feministak diren tokiko erakunde bazkideen ekimenetarako funtsen ehunekoari dagokionez, emandako funtsen % 13,46 izan ziren guztira.

Emandako funtsen % 31,70 emakumeen ahalduntzerako eman ziren.

Tresna	Onartutako ekimenak guztira	Emandako zenbatekoa guztira	Emakumeak ahalduntzeko onartutako ekimen kopurua	Emakumeak ahalduntzeko emandako zenbatekoa	Ahalduntzeko funtsak, emandako funtsen aldean	Tokiko bazkideak diren erakunde feministekiko ekimen kopurua	Tokiko bazkideak diren erakunde feministentzat emandako zenbatekoa	Erakunde feministentzako funtsak, emandako funtsen aldean
PRO K1	48	24.856.032,37 €	20	10.249.058,33 €	% 41,23	10	5.115.937,25 €	% 20,58
PRO K3	17	3.976.273,68 €	5	996.802,82 €	% 25,06	-	-	-
EHE	4	2.900.000,00 €	1	799.915,40 €	% 27,58	-	-	-
Beste tresna batzuk	50	6.264.730,66 €	-	-	-	-	-	-
GUZTIRA	119	37.997.036,71 €	26	12.045.776,55 €	% 31,70	10	5.115.937,25 €	% 13,46

26

EKIMEN
AHALDUNTZERAKO
ONARTU ZIREN

+ 12 MILIOI €

AHALDUNTZERAKO
EMAN ZIREN

10

EKIMEN
ERAKUNDE
FEMINISTENTZAKO
ONARTU ZIREN

+ 5,1 MILIOI €

ERAKUNDE
FEMINISTENTZAKO
EMAN ZIREN

● EMAKUMEEN AHALDUNTZEA
● ERAKUNDE FEMINISTAK

Emakume eta erakunde feministen ahalduntzea (2/1)

MEXIKO

Emakume liderrak komunitatean eraikitzen: autonomia, eskubideak, iraunkortasuna, aliantzak eta lurraldea.

▷ 444.055,65 € - PRO K1 - K'inal Antsetik + Centro de Formación y Capacitación para Mujeres K'inal Antsetik ●●

GUATEMALA

Eskubideak ehuntzen: emakume maia, xinca eta mestizoen antolamendua eta artikulazioa indartzen.

▷ 439.848,34 € - PRO K1 - Sector de Mujeres ●●

Kritika feminista normatibitate heteropatriarkalari, gizartearen eraldaketa sustatuz bete-beteko bizitza duin, osasungarri eta atsegin bateranzko bidean.

▷ 559.809,77 € - PRO K1 - La Cuerda ●●

Giza garapen jasagarria sustatzea emakumearen ahalduntze ekonomikotik abiatuta, bidezko merkataritza solidarioaren esparruan.

▷ 347.865,23 € - PRO K1 ●

EL SALVADOR

Emakume eta gazteen ahalduntzea, politikan eragitea, herritarren parte-hartzea eta giza eskubideen defentsa bultzatuz, Cuscatlánen eta Cabañasen desporekotasun sozioekonomikoak eta generokoak murrizten laguntzeko.

▷ 498.040,95 € - PRO K1 - Colectiva Feminista + Asociación Concertación de Mujeres de Suchitoto ●●

Emakumeen parte-hartze politikoa sustatuz, haien giza eskubideen defentsan eragiteko eta kontrol-lanak egiteko.

▷ 586.194,94 € - PRO K1 - Las Dignas ●●

Antolatutako eta ahalduntutako emakumeak tokiko genero-politiko publikoaren elaborazioan lanean, elikadura-burujabetasunaren mesedetan.

▷ 590.904,54 € - PRO K1 ●

HONDURAS, NIKARAGUA ETA EL SALVADOR

Erdialdeko Amerikako mugimendu feminista, sexu- eta ugalketa-eskubideak errealitate bihurtuz.

▷ 599.996,09 € - PRO K1 - Centro de Derechos de Mujeres + Grupo Venancia + Colectiva Feminista ●●

KOLONBIA

Antioquiako emakumeak botere politikoa hartzen, demokrazian, berdintasunean eta bakean aurrera egiteko bidean. ●●

▷ 468.848,32 € - PRO K1 - Mujeres que Crean

Emakume indigenak indarkeriarik gabeko subjektu politiko gisa onartuta.

▷ 504.229,64 € - PRO K1 ●

PERU

Huaycán barrutiko Emakumearen Etxea.

▷ 597.880,77 € - PRO K1 - CENDIPP ●●

Andeetako Cusco eskualdeko landako emakume produktoreak aldaketen buruan, beren komunitateen jasagarritasun ekologikoa ziurtatzeko klima-aldaketaren aurrean.

▷ 500.412,93 € - PRO K1 - Centro Flora Tristán ●●

Landa-emakumeen ahalduntze indibiduala eta kolektiboa eta haien eskubideak.

▷ 600.000,00 € - PRO K1 ●

BOLIVIA

Jatorrizko emakume nekazari indigena antolatuak ahalduntzen laguntzea.

▷ 420.849,49 € - PRO K1 - Confederación Bartolina Sisa ●●

Los Cintis eskualdeko emakumeen ahalduntzea.

▷ 595.067,26 € - PRO K1 ●

26

EKIMEN
AHALDUNTZERAKO
ONARTU ZIREN

+ 12 €
MILIOI

AHALDUNTZERAKO
EMAN ZIREN

10

EKIMEN
ERAKUNDE
FEMINISTENTZAKO
ONARTU ZIREN

+ 5,1 €
MILIOI

ERAKUNDE
FEMINISTENTZAKO
EMAN ZIREN

● EMAKUMEEN AHALDUNTZEA

● ERAKUNDE FEMINISTAK

Emakume eta erakunde feministen ahalduntzea (2/2)

EUSKADI

Kontsumo kritikoa, arduratsua eta eraldatzailea begirada feminista batetik: errealitatea eraldatzeko tresna bat.

▷ 102.834,73 € - PRO K3 ●

Memoria eraikiz II.

▷ 309.600,86 € - PRO K3 ●

Erdialdeko Amerikan eta Euskal Herrian LGTB+ kolektiboaren eskubideen defentsaren alde diharduten erakundeen arteko koordinaziorako guneak.

▷ 290.974,98 € - PRO K3 ●

Gender: tratu onak lantzeko proposamen hezigarri bat, nerabe eta gazteen artean indarkeria matxistari aurre egitearren.

▷ 51.552,67 € - PRO K3 ●

Osasunaren eredu ez-normatibo eta feminista bat eraikitzen.

▷ 241.839,58 € - PRO K3 ●

LIBANO

Ahalduntze-estrategiak Palestinako emakume errefuxiatuen kalteberatasuna murrizteko.

▷ 799.915,40 € - EHE ●

ZIMBABWE

La Vía Campesina elkarteko emakume nekazariak, eskubideen eraikitzaileak.

▷ 580.498,08 € - PRO K1 ●

ETIOPIA

Filtuko eta Cheratiko emakume pastoralista eta agropastoralisten ahalduntzea hobetzea.

▷ 478.963,59 € - PRO K1 ●

INDIA

Emakume santalak ahalduntzea eta sareak indartzea elikadurarako eskubidea lortzeko.

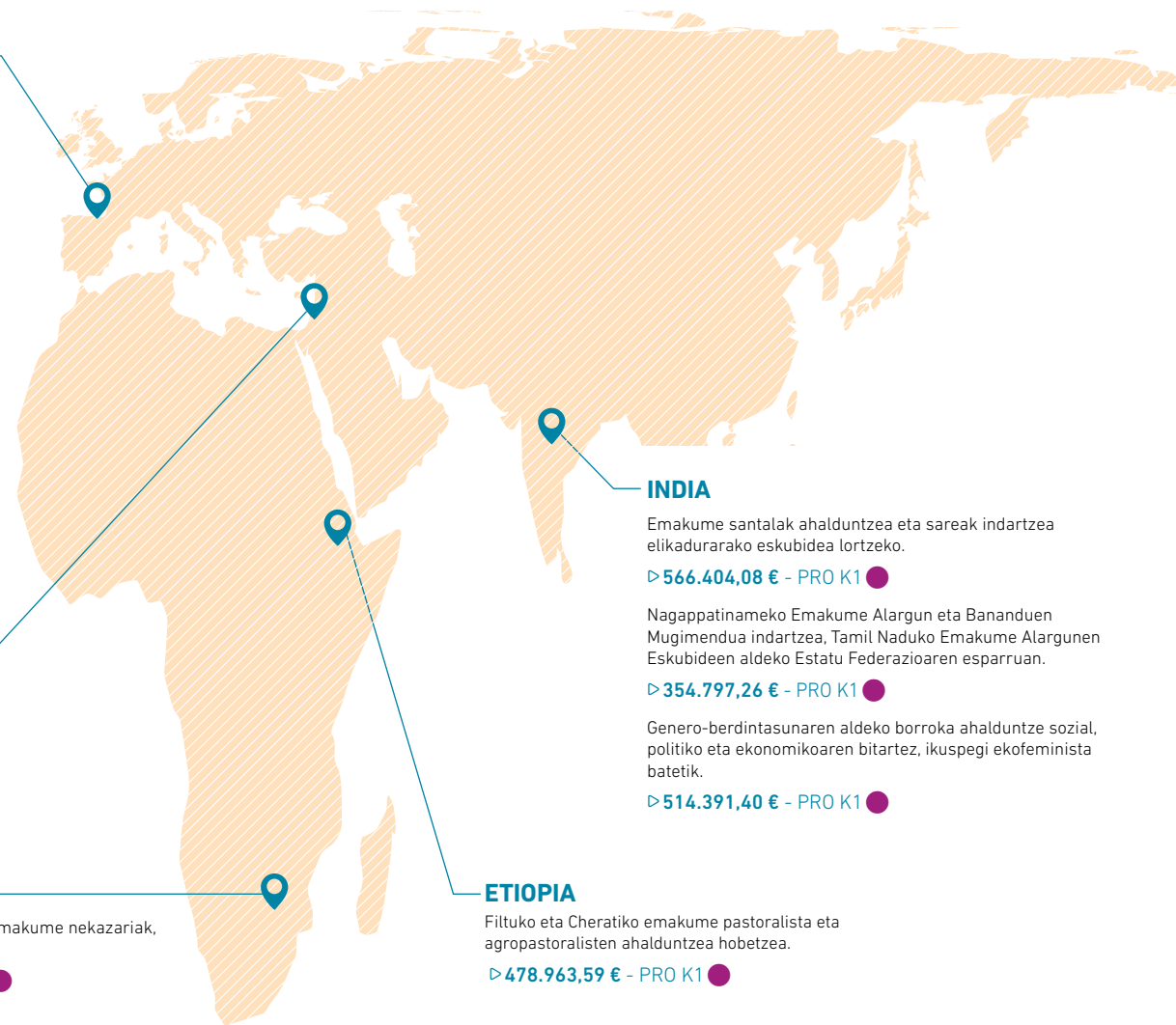
▷ 566.404,08 € - PRO K1 ●

Nagappatinameko Emakume Alargun eta Bananduen Mugimendua indartzea, Tamil Naduko Emakume Alargunen Eskubideen aldeko Estatu Federazioaren esparruan.

▷ 354.797,26 € - PRO K1 ●

Genero-berdintasunaren aldeko borroka ahalduntze sozial, politiko eta ekonomikoaren bitartez, ikuspegi ekofeminista batetik.

▷ 514.391,40 € - PRO K1 ●

1.5.2. Genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako I. plana

2018an egin genuen diagnostikoaren emaitza nagusietan oinarrituta, 2019an, GLEA-eLankidetzaren 2020-2023 aldirako genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako I. Plana egin eta onartu genuen, parte-hartzean oinarritutako metodologia bati jarraikiz.

Genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako I. Plana

- ▶ **Lau jardun-ardatz** ditu guztira: ikaskuntza, komunikazioa eta sareak, pertsonen kudeaketa, eta prozesu eta prozeduren hobekuntza.
- ▶ Bakoitzean zenbait **estrategia** bereizten dira, bakoitza bere **helburu eta emaitzekin**.
- ▶ Honako hauek biltzen ditu:
 - Urteko planetan zehaztuko diren **neurrien** proposamena.
 - Matricea, pertsona eta/edo zerbitzu **arduradunekin**.
 - Helburu bakoitza lortzeko **baliabideak**.
 - Genero-**arkitektura**.
 - **Kudeaketa-sistema**.
 - **Adierazleak**.

1.5.3. Genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako prozesuak bultzatzea euskal GGKEetan

Lankidetzaren erakundeentzako laguntzak, genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako prozesuak sustatzearren

2019an bost laguntza eman genituen, 148.319,29 euroko balioarekin, lankidetzaren euskal erakundeetan genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako prozesuak sustatzearren.

Emandako laguntzen elementu adierazgarriak

- ▶ Kidenda > **erakunde-partzuergoa**.
- ▶ Garabide Kultur Elkarte > prozesua **euskaraz** egingo duen lehen erakundea.
- ▶ SETEM Hego Haizea > bere **Genero-berdintasunaren aldeko II. Planaren** inplementazioa.
- ▶ Mugarik Gabe > **bere ibilbide** luzearen **ebaluazioa**.
- ▶ UNICEF-Euskadiko Batzordea > **diagnostikoa** eta **ekintza-plana**.

Erakunde-barneko generoari buruzko IV. Jardunaldiak: 10 urte igarota, feministagoak al gara?

GLEA-eLankidetzatik zein Euskadiko GGKEen Koordinakundetik babesten ari garen genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako prozesuen osagarri, eta lankidetzako agenteak indartzen laguntzeko, *Erakunde barneko generoari buruzko IV. Jardunaldiak antolatu ditugu: 10 urte igarota, feministagoak al gara?*

Jardunaldietan bi gune antolatu ziren:

- › GGKEentzako gune bat, non genero-berdintasunaren aldeko ekintza-planen eta haien aurrerapenen, zailtasunen, jarraipenaren eta ebaluazioaren gaineko hausnarketa egin zen.
- › Jardunbide egokiak elkartrukatzeko beste gune bat, non Lafede.cat-ek, ColaBora-Bora gizarte-ekimeneko kooperatibak eta Mugarik Gabe-k beren esperientziak partekatu zituzten.

30 erakundetako 58 pertsonak parte hartu zuten, horietatik 45 emakumeak.

1.5.4. Sexu- eta genero-aniztasuna

Sexu- eta genero-aniztasunaren ikuspegian sakontzeko eta ikuspegi hori etorkizuneko ekintzetan txertatzen joateko, 2019an hainbat erakunderekin bildu ginen. Maiatzean topaketa kolektibo bat antolatu genuen, sexu-aniztasunari ardatz gisa edo zeharka helzen dioten proiektuak garatzen dituzten euskal lankidetzaren erakundeekin. Ondoren, laneko guneak ezarri genituen gai horretan prestakuntza eta esperientzia duten zenbait erakunderekin, zehazkiago, ALDARTE-Gay, lesbiana eta transexualen arreta-zentroarekin eta INCYDE-Iniciativas de Cooperación y Desarrollo erakundearekin.

Emakumeen ahalduzaren eta genero-zeharkakotasunaren estrategia dualean sakontzearen aldeko apustua egiten dugu, baita sexu- eta genero-aniztasunaren ikuspegia txertatzen joatearen aldekoa ere.

1.6. Afrika

1.6.1. Emandako funtsen % 25a Afrikako kontinenterako erreserbatzea

2019an, Afrikarako funtsak, emandako funts guztien % 19 izan ziren.

Tresna	Onartutako ekimenak guztira	Emandako zenbatekoa guztira	Ekimen kopurua Afrikan	Afrikan emandako zenbatekoa	Afrikarako funtsak, emandako funtsen aldean
PRO K1	48	24.856.032,37 €	13	6.000.000,00 €	% 24,14
EHE	4	2.900.000,00 €	1	512.097,33 €	% 17,66
PRE	5	999.506,55 €	2	400.000,00 €	% 40,02
ZUZ	20	3.522.340,87 €	3	287.850,00 €	% 8,17
NBE luzapenak	10	181.370,00 €	1	18.000,00 €	% 9,92
Beste tresna batzuk	32	5.537.786,92 €	-	-	-
GUZTIRA	119	37.997.036,71 €	20	7.217.947,33 €	% 19,00

Afrikako kontinentearekin lotutako sei ekimen bultzatzen ditugu, zuzeneko dirulaguntzen bitartez. Horietatik hiru Euskadin egikaritzen dira nagusiki, eta horregatik ez dira kontuan hartzen Afrikarako funtsen ehunekoa zenbatzean.

Afrikan egikaritutako ekimenak		
Senegal	Conseil des Organisations Non Gouvernementales d'Appui au Développement (CONGAD)	60.000,00 €
Kongoko Errepublika Demokratikoa	Conseil National des Organisations Non Gouvernementales de Développement du Congo (CNONGD)	60.000,00 €
Afrikan eta Euskadin egikaritutako ekimenak		
Senegal	BC3 Basque Centre for Climate Change- Klima Aldaketa Ikergai	167.850,00 €
Nagusiki Euskadin egikaritutako ekimenak		
SEAD	Arabako SEADen Lagunen Elkartea	106.300,00 €
SEAD	Euskal Fundoa - Lankidetzarako Euskal Tokiko Erakundeen Elkartea	186.000,00 €
Afrikako kontinentea	Munduko Medikiak	200.000,00 €

2019an atzerakada bat nabari zen, azken aurrekontu-ekitaldietan Afrikarako funtsen ehunekoan izandako goranzko joeran. GLEA-eLankidetzak ekintza humanitarioaren deialdian ekintza positibo bat sortu duen⁴ eta garapenerako lankidetzaren proiektuen deialdian lehenetsunari eutsi dion arren⁵, ezinezkoa izan da % 25eranzko hazkundearen bidean jarraitzeko behar adinako funtsak lortzea.

4 Ekainaren 18ko 90/2019 Dekretu berriak, ekintza humanitarioko esku-hartzeetarako laguntzak arautzen dituenak, deialdi-ebazpenetan lehenetsunak ezartzeko aukera ematen du, GLEA-eLankidetzaren urteko planean ezarritakoan oinarrituta.

5 Garapenerako Lankidetzaren Funtsaren kargurako proiektuetarako laguntzak arautzen dituen otsailaren 27ko 34/2007 Dekretuari jarraikiz, deialdiko funtsen % 20 Saharaz hegoaldeko Afrikan egikaritutako proiektuetarako eman genuen.

20

EKIMEN
ONARTU ZIREN

+ **7,2** €
MILIOI
EMAN ZIREN

Afrika

MALI

Emakume eta nesken sexu- eta ugalketa-eskubideak sustatzea, eta urrututako eskubideak berreskuratzeko prozesuan haiei laguntzeko estrategiak garatzea.

▷ **451.972,18 €** - PRO K1

Bamakon indarkeriaren eta esplotazioaren biktima diren etxeko langile nerabeak eta neskatilak babestea.

▷ **249.091,91 €** - PRO K1

MAURITANIA

UNICEF Mauritaniarako lankide boluntarioentzako bekaren luzapena.

▷ **18.000,00 €** - NBE luzapenak

SENEGAL

Komunikazio komunitarioa, Gandioleko berdintasunezko garapen endogeno eta jasangarriekin konprometitutako herritarrek osatzeko bidean.

▷ **427.705,86 €** - PRO K1

Hezkuntza-sistema eta gizarte-aldaketa indartzea, haur ikusezinenen gizarte-bazterkeria desagerrarazteko.

▷ **599.999,99 €** - PRO K1

Gobernantzako mekanismo eta egituretan genero-ikuspegia integratzea, neska eta emakume nerabeen bigarren hezkuntzarako eskubidea gauzatzeko.

▷ **313.798,40 €** - PRO K1

Emakumeen ahalduntzea, ingurumeneko eta ura eskuratzeko eskubideak baliatzeko.

▷ **594.423,97 €** - PRO K1

Gizarte-erakundeen gaitasun tekniko eta operatiboak indartzeko programa.

▷ **60.000,00 €** - ZUZ

Azterlan pilotu aplikatu bat egitea, klima-aldaketara egokitzeko estrategiak txertatzeko lanak hobetzearren.

▷ **167.850,00 €** - ZUZ

NIGERIA

Inoren kargura ez dauden edo beren familietatik bananduta dauden neska-mutilak babestea eta haiei familia-ingurune bat ematea.

▷ **200.000,00 €** - PRE

KONGOKO ERREPUBLIKA DEMOKRATIKOA

Bandundu hiriko kooperatibetako emakumeen ahalduntzea indartzea, haien bizi-baliabideak profesionalizatuz eta egoera soziala eta ekonomikoa hobetuz.

▷ **547.069,21 €** - PRO K1

Gizarte-erakundeen gaitasun tekniko eta operatiboak indartzeko programa.

▷ **60.000,00 €** - ZUZ

ZIMBABWE

La Vía Campesina elkarteko emakume nekazariak, eskubideen eraikitzaileak.

▷ **580.498,08 €** - PRO K1

TXAD

Ura: gizartea antolatzeko eta genero-berdintasunerako eragilea Txadeko landa-ingurunean.

▷ **572.098,77 €** - PRO K1

Gizarte zibilaren antolamendua eta eragiteko gaitasunak indartzea, familia-nekazaritza garatzeko eta pobreziaren aurka borrokatzeko.

▷ **117.781,01 €** - PRO K1

ETIOPIA

Etiopiako neska-mutilen eta emakume haurdun eta bular-emaile errefuxiatuen nutrizio-kondizioak hobetzea.

▷ **200.000,00 €** - PRE

Filtuko eta Cheratiko emakume pastoralista eta agropastoralisten ahalduntzea hobetzea.

▷ **478.963,59 €** - PRO K1

AFRIKA ERDIKO ERREPUBLIKA

Arreta integrala indar eta talde armatuetatik askatutako haurrentzat.

▷ **512.097,33 €** - EHE

BURUNDI

MPORE MWANA. Kalteberatasun-egoeretan dauden neskatilentzako prebentzioa, laguntza eta gizarteratzea.

▷ **599.999,00 €** - PRO K1

MOZAMBIKE

Genero-ikuspegiaren arabera kooperatibismo moderno bat eraikiz, ekonomia solidario eta jasangarri bat sustatzeko.

▷ **466.598,03 €** - PRO K1

1.6.2. Agenteen gaitasunak indartzeko ikasguneak sortzea

Afrikako kontinentean lankidetzeta bultzatzea, indartzea eta zabaltzea da gure apustuetakoa bat. Euskadiko esperientziatik abiatuta, Afrikako erakundeekiko harremanak sustatu nahi ditugu eta harreman horietan sakondu nahi dugu, eta Afrikako zein Euskadiko erakundeak sendotu nahi ditugu lankidetzaren alorrean.

Euskal GGKEentzako proiektuen formulazioari eta aurkezpenari buruzko oinarritzko II. ikastaroa

Afrikako eta Asiako herrialdeetan diharduten euskal GGKEen gaitasunak indartzeko helburuarekin, bi tailer antolatu genituen, bata Gasteizen, martxoaren 26an, eta 19 pertsona bertaratu ziren, eta bestea Bilbon, martxoaren 28an, eta 26 pertsona bertaratu ziren. Tailerretan, ikuspegi praktikoa batetik, GLEA-eLankidetzan lehenesten ditugun zeharkako ikuspegiei heldu genien: generoa, gaitasunak indartzea, parte-hartzea, antolamendua, giza eskubideen ikuspegia eta jasangarritasun ekologikoa.

Hurrengo tailerretara begira, erakunde parte-hartzaileek honako hauek proposatu zituzten:

- › Zeharkako lerroetan erreferenteak diren Afrikako adituak edukitzea.
- › Ikuspegi lokalean-globalean, ingurumen-ikuspegiaren eta eskubideen ikuspegiaren sakontzea, baita gizarte-eraldaketarako hezkuntzako zeharkakoen gainean ere.
- › Esperientzia positibo eta arriskutsuen gaineko trukeak sustatzea.

Euskal zein agente afrikarren sendotzearen aldeko ikasguneak sortzeko apustua egiten dugu.

Afrikako toki-erakundeen gaitasunak indartzea

2018an Senegalen toki-erakundeen gaitasunak indartzeko egin genuen esperientzia pilotuaren ostean, 2019an egokituz jo genuen Senegalen horrelako prestakuntza-ekimenen alde egiten jarraitzea, eta, horrez gain, esperientzia hori Kongoko Errepublika Demokratikoan erreplikatzeko.

Hala, CONGAD Senegalgo GGKEen Koordinakundeari eta CNONGD Kongoko Errepublikako Demokratikoko GGKEen Koordinakundeari zuzeneko dirulaguntza bana eman genien, Afrikako toki-erakundeentzako garapen-proiektuen formulazio eta jarraipenari buruzko

prestakuntza-tailerrak egiteko helburuarekin. 2019ko maiatzean Kongoko Errepublika Demokratikora jarraipen-bidaia egin genuen, zuzeneko bigarren dirulaguntza hori definitzeko.

1.6.3. Afrikan eta Afrikako agenteekin ekimenak sustatzea

IV. Gida Planaren lehentasunetako bat Afrikako kontinentearekiko harremana sustatzea da, AUZO(LAN)KIDEAK ekimen esanguratsu batzuetan ere ikus daitekeenez.

AUZO(LAN)KIDEAK HEZKUNTZAN

Ekimen horren bitartez, Afrikako errealitateen gaineko ezagutza areagotu nahi dugu hezkuntza-ziklo guztietan, eta Euskadiko eta Afrikako hezkuntza-agenteen arteko harremana indartu.

Lehen Hezkuntza. 1.1.2 atalean aipatutako Hezkuntza Sailarekin eta UNICEF-Euskadiko Batzordearekin batera bultzatutako ekimenari jarraipena eman genion.

Bigarren Hezkuntza. 2019an, Munduko Medikuekin elkarlanean ekimen bat jarri genuen abian, Afrikaren gaineko hezkuntza-materiala garatzeko kontinente horrenganako begirada positibo batekin, haren aniztasunaz eta aberastasunez gehiago jakitean oinarrituta, eta egungo munduaren interdependentziaren gaineko eta dauden errealitateen arteko konexioaren gaineko ikuspegi bat eskainiz.

Unibertsitate-esparrua. Euskal Herriko Unibertsitatearekin hitz egiten hasi ginen, etorkizunean, unibertsitate-esparruan, Euskadiren eta Afrikaren arteko harremanen sustapenean eta ezagutzan zentratutako proposamen bat garatzeko helburuarekin.

Gainera, 2018an Euskadin *Hezkuntzaren aldeko Mundu Kanpaina* eta Euskadiko eta Beningo, Burkina Fasoko eta Senegalgo hezkuntza-komunitateen arteko konexioa indartzeko bultzatutako ekimenarekin aurrera jarraitu genuen. Pertsona guztientzako oinarritzako, doako eta kalitatezko hezkuntza baten alde egiten du kanpainak, eta gai espezifikoetara heltzen die.

AUZO(LAN)KIDEAK INGURUMENEAN

2030 Agendak planteatzen dizkigun erronken esparruan, ingurumen-kalitatea hobetzearekin, baliabideen kudeaketa jasangarriarekin eta ekosistemen kontserbazioarekin zerikusia duten estrategien garapena indartu nahi dugu.

2019an ekimen bat bultzatu genuen BC3-Basque Centre for Climate Change-Klima Aldaketa Ikergai erakundearekin eta Kantabriako Unibertsitateko Ingurumen Hidraulikako Institutuarekin batera. Bi agenteek Dakarren lan egingo dute, Senegalen, kostaldeko eremuetan klima-aldaketara egokitzeko estrategiak hobetzeko azterlan pilotu aplikatu batean.

Bestetik, 2018an emandako zuzeneko dirulaguntzaren bitartez, 2019an INADES-Formation erakundeak Afrikako berrogeita hamar esperientzia identifikatu zituen hamaika herrialde baino gehiagoan, klima-aldaketaren inpaktuei erantzun eta landa-gobernantza inklusiboa sustatzekoak, horietatik abiatuta jardunbide egokiak sistematizatzeko aukera izanik. 2020an espero dugu Euskadin topaketa bat egitea, ikaskuntzak partekatze eta Euskadiko eta Afrikako agenteen artean topaketa eta konexioa sustatzeko.

1.7. Ekintza Humanitaria – gatazkak eta beste indarkeria-egoera batzuk

1.7.1. Emandako funtsen % 9a gatazketan eta beste indarkeria-egoera batzuetan zentratutako ekimenetarako erreserbatzea.

2019an, gatazketan eta beste indarkeria-egoera batzuetan zentratutako ekimenetarako funtsak, emandako funts guztien % 10,68 izan ziren⁶.

Tresna	Onartutako ekimenak guztira	Emandako zenbatekoa guztira	Gatazketan gauzaturako ekimenen kopurua	Gatazketan emandako zenbatekoa	Gatazketarako funtsak, emandako funtsen aldean
EHE	4	2.900.000,00 €	4	2.900.000,00 €	% 100
PRE	5	999.506,55 €	5	999.506,55 €	% 100
ZUZ	20	3.522.340,87 €	2	160.000,00 €	% 4,54
Beste tresna batzuk	90	30.575.189,29 €	-	-	-
GUZTIRA	119	37.997.036,71 €	11	4.059.506,55 €	% 10,68

⁶ Larrialdietan Erantzuteko Funts Zentralari emandako zuzeneko dirulaguntza ez da ehuneko horretan bildu, hondamendi naturalek eragindako larrialdi humanitarioei zein gatazka-testuinguruekin eta bestelako indarkeria-egoerekin lotutakoek erantzuten dielako. Larrialdietan Erantzuteko Funts Zentralari buruzko informazio gehiago 1.7.4 atalean.

Bi modalitateetan, ekintza humanitarioko esku-hartzeetarako laguntzen deialdiko funtsen % 56 Gazako, Jerusalemeko, Libanoko eta Siriako palestinarrek babesteko izan ziren. Gainerakoak, berriz, Kolonbiako, Etiopiako Nigeriako eta Afrika Erdiko Errepublikako krisi humanitarioetarako erantzunak finantzatzeko baliatu ziren.

2019an, bi ekimen propiotarako dirulaguntzak eman genituen : batetik, Venezuelako Errefuxiatuentzako Jesuiten Zerbitzuaren bitartez, Caracaseko larrialdi humanitarioari erantzuteko, eta, bestetik, Gosearen Aurkako Ekintzari gosea gerra-arma gisa erabiltzeari buruzko ikerketa bat egiteko aukera ematearren.

%2,09

Euskadi

ekimen 1
85.000,00 €

%21,28

Hego Amerika

2 ekimen
863.624,92 €

%22,47

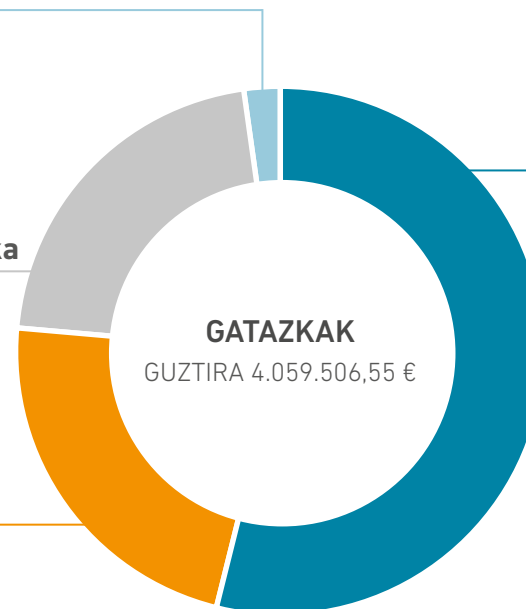
Afrika

3 ekimen
912.097,33 €

%54,16

Asia

5 ekimen
2.198.784,30 €

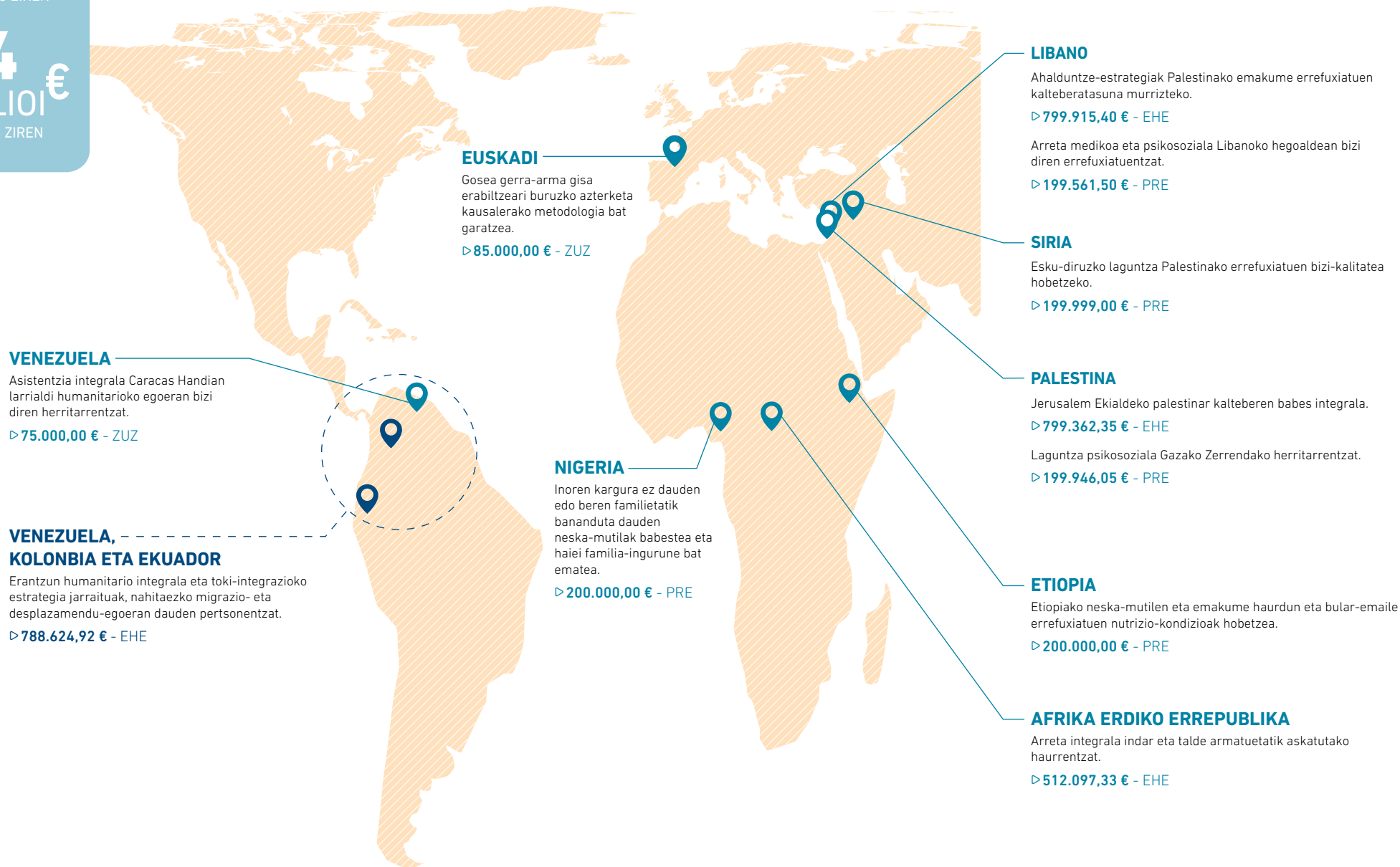

11

EKIMEN
ONARTU ZIREN

+ 4 MILIOI €
EMAN ZIREN

Gatazkak eta bestelako indarkeria-egoerak

1.7.2. Ekintza humanitarioko dekretu berria

2019ko ekainaren 26an dekretu berri bat argitaratu genuen, ekintza humanitarioko esku-hartzeetarako laguntzak arautzeko (90/2019 Dekretua, 2019ko ekainaren 18koa). 2018-2023 aldirako ekintza humanitarioko estrategiaren apustu nagusiak jasotzen ditu dekretuak, eta laguntzak, bereziki, gatazken edo bestelako indarkeria-egoeren eraginpeko herritarrak babesteko eman behar direla ebazten du.

Larrialdi humanitarioak dekretutik kanpo geratzen dira, horrelako jardunek berehalako erantzun bat eskatzen dutelako (48-72 ordu), deialdi publiko baten berezko epeen barruan bermatzeko modurik ez dugularik. Larrialdi-egoera eta hondamen naturaletarako erantzuna bideratuko dugu Osakidetzako profesionalak START taldean parte hartuz (ikus 1.1.2. atala), funts globaletarako ekarpenak eginez (ikus 1.7.4. atala), edo Gobernu Kontseilua-ren ezohiko laguntzen bitartez. Horrez gain, lankidetzaproiektuetan izango da hondamen-arriskuen murrizketari heltzeko aukera.

Kudeaketa erraztearren, dekretuak administrazio-prozedurak sinplifikatzen ditu, 2016ko Munduko Goi-bilera Humanitarioaren akordioetan ezarritakoari jarraikiz.

Ekintza humanitarioko dekretu berriak gatazken eta bestelako indarkeria-egoeren eraginpeko herritarrak babesteko eman behar direla ebazten du.

1.7.3. Erakunde humanitarioak indartzeko ikasguneak

Erakunde humanitarioen gaitasunak indartzeko helburuarekin, 2019an GLEA-eLankidetzatik bigarren prestakuntza-topaketa bat antolatu genuen, sektoreko aktoreen artean esperientziak elkartrukatzeko: [Erakundeen gaitasunak indartzen: nola egin diagnostiko bat?](#)

Misio, tamaina eta erakunde-errealitate desberdineko hiru erakundek beren taldeak prestatzeko eta antolamendua indartzeko esperientzia partekatu zuten. Bestetik, Fernando Almansa ekintza humanitarioko aholkulariak HUCAM (*Humanitarian Organisational Capacity Assessment Methodology*) eta HUCOCA (*Humanitarian Country Capacity Analysis Methodology*) metodologiak aurkeztu zituen.

Hogei pertsonak parte hartu zuten tailerrean, 12 erakunde ordezkatzuz.

1.7.4. Larrialdietan Erantzuteko Funts Zentrala

2018-2023 aldirako ekintza humanitarioko estrategiarako apustuetako bat larrialdi humanitarioei erantzutea da, nazioarteko deialdi edo funts globaletarako ekarpen ekonomikoak eginez. Testuinguru horretan, 2019an GLEA-eLankidetzatik 100.000 euro jarri ditugu Nazio Batuen Erakundeko Larrialdietan Erantzuteko Funts Zentralerako (CERF, ingelesezko sigletan).

Zer da CERF?

- › Funts hau **2005ean sortu zen**, NBEko Batzar Nagusiaren eskutik.
- › **Larrialdi humanitarioei** erantzun azkarra ematen die.
- › Erantzun humanitarioa indartzen du **finantzaketa urriko egoeretan**.
- › **Ekarpenak** jasotzen ditu NBEko **estatu** kideen, **eskualdeko gobernuen eta emaile pribatuen** eskutik.

Abenduaren 9an, Euskadik Estatu Batuetan duen delegatuak parte hartu zuen New Yorkeko Gai Humanitarioetarako Koordinaziorako Nazio Batuen Bulegoak antolatutako *CERF High-Level Pledging Event- A Fund for all by all* ekitaldian, non parte-hartzaileek 2020rako funtsarekin hartutako konpromisoak aurkeztu zituzten. Euskadi eta Flandes izan ziren NBEko estatu kideekin batera ekitaldian esku hartu zuten estatu azpiko gobernu bakarrak.

1.8. Gizarte-eraldaketarako hezkuntza

1.8.1. Emandako funtsen % 13a Euskadiko ekintzetara erreserbatzea

2019an, emandako funtsen % 16,04 Euskadin garatutako ekimenetarako izan ziren⁷.

Tresna	Onartutako ekimenak guztira	Emandako zenbatekoa guztira	Euskadin gauzaturako ekimenen kopurua	Euskadin emandako zenbatekoa	Euskadirako funtsak, emandako funtsen aldean
PRO K3	17	3.976.273,68 €	17	3.976.273,68 €	% 100
ZUZ	20	3.522.340,87 €	9	1.889.759,00 €	% 53,65
BEK	4	80.000,00 €	4	80.000,00 €	% 100
GBA	5	148.319,29 €	5	148.319,29 €	% 100
Beste tresna batzuk	73	30.270.102,87 €	-	-	-
GUZTIRA	119	37.997.036,71 €	35	6.094.351,97 €	% 16,04

2019an emandako eta nagusiki Euskadin garatutako zuzeneko bederatzi dirulaguntzak lau ardatzetan sailka ditzakegu:

- › Bost ekimenen ardatza, lankidetzaren eremuko agente edo pertsonen gaitasunak indartzea da (Euskadiko GGKEen Koordinakundea, Garabide Kultur Elkartea, Hegoa-Nazioarteko Lankidetzari eta Garapenari buruzko Ikasketa Institutua, Arabako SEADen Lagunen Elkartea, eta Euskal Fondoa-Euskal Lankideen Tokiko Erakundeen Elkartea).
- › Ikerketarekin lotutako bi ekimen (Hegoa-Nazioarteko Lankidetzari eta Garapenari Buruzko Ikasketa Institutua eta Gosearen aurkako Ekintza).
- › Afrikaren eta Euskadiren arteko lotura sustatzeko hezkuntza-ekimen bat (Munduko Medikuak).
- › Ekimen bat sentsibilizazioaren eta herritartasun kritikoaren sustapenaren eremuan (KCD, Kultura, Communication eta Garapena).

1.8.2. (H)ABIAN 2030 estrategiaren inplementazioa

2019an, [\(H\)ABIAN 2030 gizartea eraldatzeko hezkuntza-estrategiaren](#) jarraipen-taldearen bi lan-saio egin genituen.

- › Baterako bi ekimenetan egin genuen aurrera: (H)ABIAN 2030 strategiaren aldaketei jarraipena emateko adierazleen identifikazioan batetik, eta komunikazio-kanpaina baten diseinuan bestetik.
- › Agente berriak txertatzeko irizpideetan eta (H)ABIAN 2030 zabaltzeko estrategia berrien analisisan sakondu genuen.

Aldi berean, 2019an, ekimenak garatzen jarraitu genuen ARAR 2017-2020 gizarte-eraldaketarako gure hezkuntza-planaren lerro guztietan.

⁷ Ehuneko horretan ez dira bildu Euskadin ekintza humanitarioko tresnen harira egindako testigantza-, salaketa- eta eragin-ekintzetarako zenbatekoak, ezta proiektuaren tresnaren 1. eta 2. kapituluetan Euskadin gara zitezkeen bestelako ekintzetarako zenbatekoak ere.

Ekintzarako prestakuntza

Proiektuen deialdiaren bitartez gizartea eraldatzeko hezkuntza-ekimenei emandako babesaz gainera, aldaketa bat egin dugu proiektuen baremazio-irizpideetan, (H)ABIAN 2030 estrategiak sustatutako indar-ideietara eta estrategietara egokituz.

Bestetik, maiatzean *III Heziketa Topaketa* egin genuen: *Estrategia eta praktika parte-hartzai-leak: hurbilketak eta esperientziak*. GLEA-eLankidetzatik Hezkuntza Sailarekin elkarlanean antolatu genuen topaketa hori, hezkuntza-agenteen eta GGKEen artean hausnarketa, plan, ikerketa eta esperientzia zehatzak partekatze helburuarekin. 55 pertsonak parte hartu zuten (35, emakumeak), horietatik 24 ikastetxeei lotutakoak.

Gainera, gure webgunean [hezkidetzatik abiatutako hezkuntzarako gida](#) eta [bideoa](#) argitaratu genuen, 2017ko urriaren 1. *Heziketa Topaketaren* emaitza, hain zuzen. Hezkuntza-agenteei hainbat ikuspegi metodologiko txertatzeko lana errazteko asmoa duten ikus-entzunezko baliabide eta argitalpenen sorta baten lehena da hau.

Ekintza eraldatzaileak

2019an aurrera jarraitu genuen komunikazioko, politikan eragiteko, mobilizazioko eta ikerketako ekimenak bultzatzen ikuspegi eraldatzaile batetik, gizartea eraldatzeko hezkuntza-proiektuetarako deialdiaren bitartez eta zuzeneko dirulaguntzen bidez.

Bestetik, 2018an *Euskadiko Gazteak Lankidetzan* programa ebaluatu ondoren, logistika, prestakuntza eta komunikazioaren inguruko hobekuntzak txertatu genituen.

Hezkuntza-erakundea

2019an, aldizkako bilerak eta ekintzak antolatu genituen Hezkuntza Sailarekin, eta horrek bide emango du 2020an baterako ekintza gehiago antolatzeke.

Aipatzekoa da, halaber, 2019-2020 ikasturtean [Munduan eskola, eskola munduan](#) ekimena jarri dugula abian, Giza Eskubide, Bizikidetzeta eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiaren eskutik.

Ikaskuntza-kultura

Irailaren 20an eta 21ean antolatu genituen, Euskadiko GGKEen Koordinakundearekin eta Hegoa-Nazioarteko Lankidetzari eta Garapenari Buruzko Ikasketa Institutuarekin batera, *Gizarte Eraldaketarako Hezkuntzaren II. Jardunaldiak: Pedagogia politikarik gabe? Zenbait hausnarketa herri-hezkuntzatik, metodologia feministetatik eta metodologia dekolonietatik abiatuta*.

Gainera, hainbat behatoki, txosten eta iritzi-azterlanetatik jasotako adierazleen azterketari amaiera eman genion, (H)ABIAN 2030 estrategiarekin lortu nahi ditugun egiaztapen-iturriak identifikatzeko helburuarekin.

Prestakuntza-bekak

2019an hamar luzapen eman genituen —guztira, 181.370,00 euro— Nazio Batuen sistema-ren barruko erakundeen proiektuetan herrialde pobretuetan parte hartzen duten lankide boluntarioen egonaldietarako.

Horrez gain, lau espezializazio- eta prestakuntza-beka onartu genituen gazte profesionalentzat, 12 hilabetez GLEA-eLankidetzaren baitan garatu beharrekoak: 80.000 euro guztira. Honako espezializazio hauek estali ziren: generoa eta garapena, ekintza humanitarioa, lankidetzeta Afrikan, eta gizarte-eraldaketarako hezkuntza eta komunikazioa.

Ignacio Ellacuría Saria

2019an, Anna Ferrer andreari eman genion *Ignacio Ellacuría* saria. Indiako emakume pobretuenentzat, eta bereziki emakumeentzat, egindako lana aitortu nahi izan zuen epaimahaiak. Urte bereko otsailean, 2018an Mikel Ayestaran kazetariari saria emateko ekitaldia ospatu genuen.

Sari horren helburua da herrialdeen arteko berdintasuna eta justizia lortzearen eta pobrezia gainditzearen aldeko borrokan diharduten erakunde, kolektibo eta pertsonen ekarpena aitortzea.

1.9. Jakintzaren kudeaketa

Gure burua aberasteko eta beste esperientzia batzuetatik ikasteko helburuarekin, 2019an zenbait ekimen eta topaketa burutu genituen zenbait agenterekin

Jardunbide egokiak. Jardunbide egokiak eta ikasteko aukerak identifikatzeko helburuarekin, ekimen eta esperientzien mapaketak egin ditugu hainbat alorretan: giza eskubideen defendatzaileen babesa, emakumeen ahalduntzea, sexu eta genero-aniztasuna, ekintza humanitarioa, komunikazio hezitzailea eta Afrikako kontinentean kokatutako ekimen eta esperientziak.

Bestetik, GLEA-eLankidetzak finantzatutako ikerketa guztien mapaketa bat egin genuen. Informazio horren sistematizazioak aukera emango digu premia eta ga-beziak identifikatzeko batetik, eta, etorkizunari begira, ikerketaren alorreko erabakiak hartzeko bestetik.

Aldaketaren teoria. GLEA-eLankidetzako taldean, aldaketaren teoriari buruzko prestakuntza jaso genuen, IV. Gida Planaren esparruan ikaskuntza nagusiak identifikatzeko lagungarri izaten ari dena.

Hausnarketarako eta elkar ezagutzeko guneak. GLEA-eLankidetzaren eskutik laguntza jasotzen duten erakundeek esku hartzen duten lurraldeetako egungo egoeran sakontzeko eta haien lana ezagutzeko kezkaekin, bilerak egin genituen Hondurasen, Kuban, Perun, Kolonbian, Indian, Pakistanen, Palestinan, Etiopian eta SEADen lan egiten duten GGKEekin.

Horrez gain, 1.5.4 puntuan azaldu denez, zenbait aldiz bildu ginen sexu- eta genero-aniztasuna jorratzen duten hainbat erakunderekin.

Jarraipen-bidaiak. Lurraldeen ezagutzan sakontzeko, erakunde eta instituzioekiko harremanak indartzeko eta akonpainatzen ditugun proiektuei jarraipena emateko, 2019an Guatemala, Honduras, Kongoko Errepublika Demokratikoa, Bolivia, El Salvador, Kuba, Kolonia eta Kamerun bisitatu genituen.

Proiektu hezigarriak elkartrukatzeko guneak. 2019an 20 erakunderekin bildu ginen, iritziak elkartrukatzeko eta ekitaldi honetan amaitutako gizarte-eraldaketa-rako hezkuntza-ekimenen prozesuak elkarlanean ebaluatzeko. Ikaskuntzak sortzeko eta ekimenak sakonagotik ezagutzeko balio izan dute topaketa horiek.

1.10. Jardun geografikoak

Afrikako kontinenteari lehenasuna emateaz, ekintza humanitarioko lana gatazken eta bestelako indarkeria-egoeren testuinguruetan kontzentratzeaz eta Euskadin eraldaketa-rako hezkuntzaren alde egiteaz gainera, IV. Gida Planean beste zenbait erronka aurreikusi genituen 2018-2021 aldirako, hala nola testuinguruaren arabera lehenasun estrategikoen identifikazioan aurrera egitea, edo Asian neurri positiboak hartu beharra aztertzea.

1.10.1. Kubaren eta Euskadiren artean lankidetzaren alorreko kolaborazio-esparrua eguneratzea

Kubarekin lankidetzaren alorrean kolaborazio-esparru berri baten definizioan aurrera egiteko, 2019ko ekainean uhartera bidaia instituzional bat egin genuen. Bisitaldian zehar, MINCEX Ministerio del Comercio Exterior y la Inversión Extranjera ministerioarekin bildu ginen, hau da, Kuban lankidetzaz arduratzen den erakundearekin, baita hainbat estatu-erakunderekin, Kubako gizarte-erakunderekin, nazioarteko lankidetzaren agenterekin eta euskal GGKEekin ere.

Bidaiaren aurretik, euskal lankidetzaren agenteekin eta GGKEekin bildu ginen, Kuban lan egiteko zeuzkaten espektatiben berri izateko, eta Kuban Espainian duen Enbaxadarekin ere hitz egin genuen. Bidaiaren ostean, MINCEXek eta GLEA-eLankidetzak aurrera egin genuten lankidetzaren alorrean elkar ulertzeko memorandum bat definitzeko lanetan, eta espero dugu memorandum hori 2020an sinatzea.

2007an Kubako eta Euskadiko gobernuak onartutako lankidetzaren alorreko Herrialde-Estrategia ordeztuko luke memorandum horrek. 2007az geroztik lankidetzaren proiektuen eremu sektoriala eta geografikoa ezarri du Herrialde-Estrategia horrek.

Lankidetzaren esparru hori onartu zenez geroztik hamar urtetik gora igaro direnean, bi gobernuok beharrezkotzat jotzen dugu hura berritzea, testuinguruan izan diren aldaketak eta sortu berri diren interes estrategikoak aintzat hartuta. GLEA-eLankidetzaren finantzaketarekin Kuban proiektuak akonpainatzen dituzten euskal lankidetzaren agenteak eta GGKEak bat datoz eguneratze-premia horrekin.

1.10.2. Asiako kontinentearen potentzialitateen gaineko hausnarketa

Asiako kontinentearen egungo egoeran sakontzeko kezkekin, Palestinan, Pakistanen eta Indian lan egiten duten erakundeekin bildu ginen.

Gainera, Indian emakumeen aurkako indarkeriaren aurkako borrokan diharduen Vimochana GGKEko Nandini Bangalore eta Sangeetha Arun aktibisten bisita aprobetxatuz, Asian diharduten euskal GGKEek GLEA-eLankidetzak Indiaren errealitatearen eta erronken gainean sakontzeko aukera izan genuen, baita emakumeak ahalduzko eta giza eskubideen defendatzaileak babesteko desafioen gainean eztabaidatzeko aukera ere.

1.11. Komunikazioa

2019an, GLEA-eLankidetzaren 2019-2022 aldirako I. Komunikazio Plana onartu genuen. Komunikazio-teknikari batek lagundu zigun plan hori egiteko lanetan. Parte-hartzean oinarritutako diagnostiko batetik abiatuta prozesuari heldu genion, eta prozesu hori lagungarri gertatu zen GLEA-eLankidetzaren indarrak, ahuleziak eta potentzialitateak identifikatzeko. Tresna eta kanalak ezartzen eta GLEA-eLankidetzaren irudia aztertzen ere lagundu zigun.

Behin plana onarturik, edukiak [sare sozialetan](#), [GLEA-eLankidetzaren webgunean](#) eta [Irekia](#) Eusko Jaurlaritzako atarian zabaltzeko estrategia jarri genuen martxan. Hamabost eguneko behingo buletin bat ere jarri genuen martxan (oraingoz barne-zabalkunderako, eta espero dugu 2020an publiko egitea, behin sendotu ondoren).

1.12. Baliabideak

2019an GLEA-eLankidetzak 37.997.036,71 milioi euroko laguntza eman zuen, hogeita hamar herrialde pobreturi eskubideak eskuratzeko eta emateko aukera bermatzen laguntzeko, eta, Euskadin, giza garapen jasangarriaren, justiziaren eta elkartasunaren aldeko herritartasun kritiko bat sustatzeko.

Ikus datuen azterketa hurrengo kapituluan.

Aurrekontu-egikaritzea eta emandako funtsak

2.1. Aurrekontu-bilakaera

2019an aurrekontua luzatu zen. GLEA-eLankidetzaren hasierako aurrekontua 46.167.551⁸ euro izan zen. Ekitaldian zehar, aurrekontua 46.968.731,87 eurora igo zen, Gobernu Kontseiluak erabakitako soldata-igoeraren (155.449 euro), egoitza berriak egokitzeko obrak egiteko horniduraren (650.000 euro) eta 2018ko ur-kanonaren diru-sarrerak eguneratzearen (118.731,87 euro, hasiera batean aurreikusitako 123.000 euroen aldean) ondorioz.

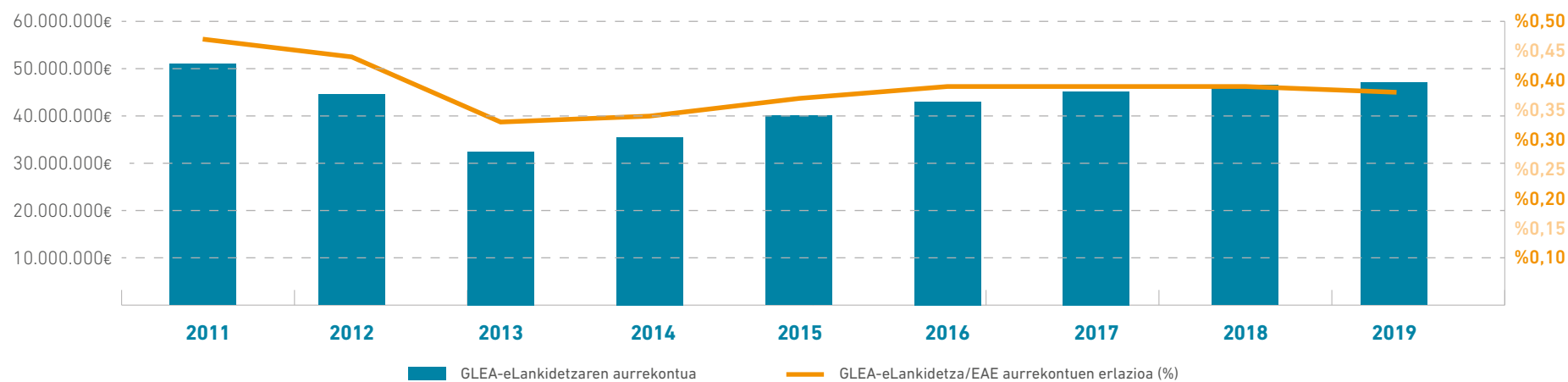

2019an, GLEA-eLankidetzaren aurrekontua 46.968.732 eurora igo zen.

⁸ 2018ko aurrekontua 46.533.177 euro izan zen. Horietatik 488.625,91 euro URaren transferentziari zegokion: 2013ko, 2014ko, 2016ko eta 2017ko ur-kanonaren % 5. Kopuru hori 2019an eguneratu zen, 2018ko ekitaldiko uraren kanonaren % 5eko sarreraren aurreikuspenarekin: 123.000 euro URaren kalkuluen arabera.

2011-2019 Aurrekontu-bilakaera

URTEA	EAEko Administrazio Orokorraren aurrekontua	GLEA-eLankidetzaren aurrekontua	GLEA-eLankidetzeta / EAE aurrekontuen erlazioa (%) ⁹
2011	10.842.547.091 €	51.006.137 €	% 0,47
2012	10.561.398.264 €	44.467.399 €	% 0,42
2013	9.837.276.024 €	32.470.630 €	% 0,33
2014	10.429.263.820 €	35.526.830 €	% 0,34
2015	10.782.663.682 €	40.026.830 €	% 0,37
2016	11.136.869.798 €	43.026.830 €	% 0,39
2017	11.513.050.603 €	45.165.872 €	% 0,39
2018	11.791.434.211 €	46.533.177 €	% 0,39
2019	12.481.366.402 €	46.968.732 €	% 0,38

⁹ Memoria honetatik abiatuta, ratio hori kalkulatzeko, urte bakoitzeko abenduaren 31n eguneratutako aurrekontua erabiltzen ari gara, nola GLEA-eLankidetzarentzat hala Eusko Jaurlaritzarentzat (hau da, Eusko Legebiltzarrak onartutako proposamenari ekitaldian zehar egindako aldaketak barne):

2.2. GLEA-eLankidetzaren aurrekontu egikaritzapena

2019ko ekitaldian, aurrekontuan jasotako 47 milioietatik % 97,58 egikaritu genuen.

	Aurrekontu eguneratua	Aitortutako betebeharrak	Egindako ordainketak	egikaritutako % ¹⁰
Langile-gastuak	1.702.393,00 €	1.517.777,09 €	1.517.777,09 €	% 89,16
Funtzionamendua	270.777,00 €	228.776,36 €	228.776,36 €	% 84,49
Inbertsioak	710.000,00 €	59.731,38 €	59.731,38 €	% 8,41
Dirulaguntzak	44.285.561,87 €	44.025.891,87 €	42.886.119,80 €	% 99,41
GUZTIRA	46.968.731,87 €	45.832.176,70 €	44.692.404,63 €	% 97,58

¹⁰ Aurrekontu eguneratuaren aldean aitortutako betebeharrak.

¹¹ 2019ko urtarilaren 21ean Ondare eta Kontratazioko zuzendariak 6/2019 ebazpena eman zuen, eta horren arabera GLEA-eLankidetzari Gasteizko Gaztelako Ateko 15ean kokatutako eraikinaren gune batzuk atxiki zitzaizkion, bertan gure egoitza berria ezarriko delarik.

2019an egindako ordainketez gainera, 2020rako aldizkatu dugu 2019rako aurreikusitako zazpi ekimenetarako ordainketak egin beharra, 1.139.772,07 euroko balioarekin.

Horrez gain, 2019an 8.410,84 euro ordaindu ditugu 2017ko ordainketa aldizkatu bati loturik. Hala, 2019an 44.700.815,47 euro ordaindu ziren guztira.

Informazio gehiago nahi izanez gero, GLEA-eLankidetzaren urteko kontuak kontsulta daitezke, [hemen](#).

2019ko urteko kontuan, GLEA-eLankidetzaren egoitza berriaren higiezinaren atxikimendua ere jaso da¹¹.

2.3. Eusko Jaurlaritzako beste sail, erakunde eta erakunde autonomoen aurrekontu-egikaritzapena

GLEA-eLankidetzaren bitartez bideratutako funtsez gainera, 2019an Eusko Jaurlaritzako beste sail, erakunde eta erakunde autonomo batzuek gauzatutako nazioarteko lankidetzako ekintza jakin batzuk, garapenerako laguntza ofizial gisa konputa daitezke¹²:

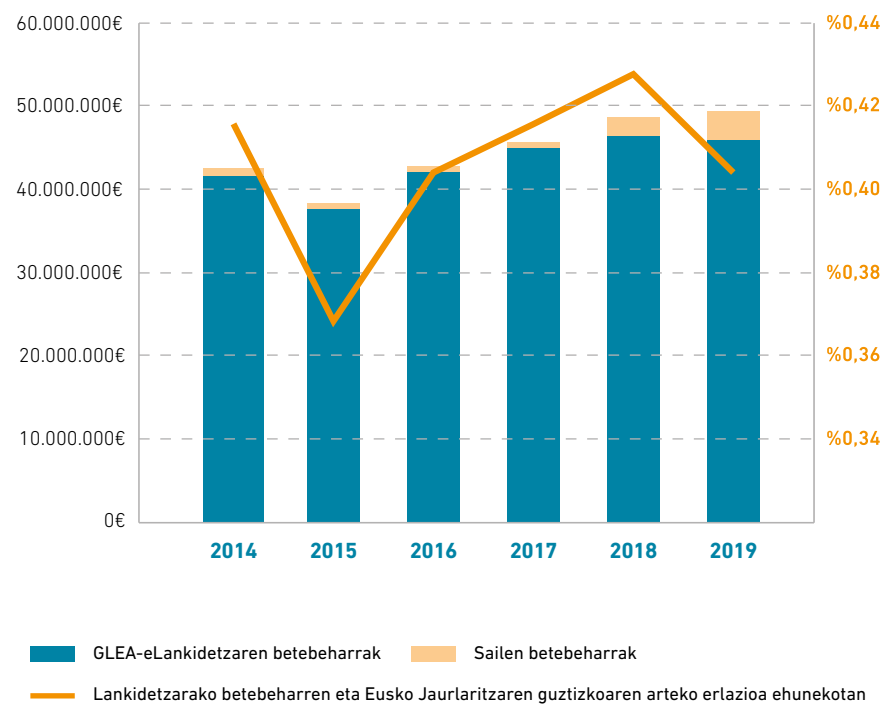
Saila, erakunde edo erakunde autonomoa	Kopurua
Hezkuntza Saila	24.433,00 €
Kultura eta Hizkuntza Politika Saila	96.000,00 €
Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Saila	2.200,00 €
Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila	187.270,00 €
Osasun Saila	81.423,00 €
Ekonomiaren Garapen eta Azpiegituretako Saila	174.658,32 €
Kanpo Harremanetarako Idazkaritza Nagusia - Lehendakaritza	200.000,00 €
Giza Eskubide, Bizikidetzeta eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusia - Lehendakaritza	2.784.077,47 €
Emakunde - Lehendakaritza	18.000,00 €
GUZTIRA	3.568.061,79 €

¹² URAk emandako uraren kanonaren funtsak ez dira taula honetan jaso; 2.2. atalean konputatu dira. GLEA-eLankidetzaren aurrekontu-egikaritzapena, 2015ean bi alderdiek sinatutako hitzarmenari jarraikiz, hura delako funts horiek kudeatzeko arduraduna, bere aurrekontuetan jasota dagoenez.

Finantza-ekimen bakoitzaren xehetasunak [hemen](#) kontsulta daitezke.

2019. urtean, Eusko Jaurlaritzaren garapenerako laguntza ofizialetik 49.400.238,49 euro egikaritu ziren guztira. Hau da, Eusko Jaurlaritzaren egikaritutako aurrekontu osoaren % 0,41.

Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu-egikaritzapenaren bilakaera

2.4. 2019an GLEA-eLankidetzak emandako dirulaguntzak

Hasiera batean eguneratutako aurrekontutik abiatuta, eta aurreko ekitaldietan hartutako dirulaguntza-konpromisoak eta langile-, funtzionamendu- eta inbertsio-partidak kenduta, 10.957.330,08 euro genituen 2019ko deialdi berrietarako. Kopuru horretatik abiatuta eta deialdi bakoitzeko ordainketa-ehunekoak kontuan hartuta, martxoaren 7an GLEA-eLankidetzako Kontseilu Errektoreak ekitaldirako **funts banagarriak** onartu zituen, 38.412.130,08 euro guztira¹³:

	Emateko aurreikuspena	Emandako zenbatekoa	Egikaritze-maila
PRO	30.000.000,00 €	30.000.000,00 €	% 100,00
PRO K1	25.000.000,00 €	24.856.032,37 €	% 99,42
PRO K2	1.000.000,00 €	1.167.693,95 €	% 116,77
PRO K3	4.000.000,00 €	3.976.273,68 €	% 99,41
EHE	2.900.000,00 €	2.900.000,00 €	% 100,00
PRE	1.000.000,00 €	999.506,55 €	% 99,95
ZUZ	3.776.630,08 €	3.403.609,00 €	% 90,12
GBA	250.000,00 €	148.319,29 €	% 59,33
NBE luzapenak	240.000,00 €	181.370,00 €	% 75,57
BEK	80.000,00 €	80.000,00 €	% 100,00
EGL	150.000,00 €	150.000,00 €	% 100,00
SAR	15.500,00 €	15.500,00 €	% 100,00
Funts banagarriak GUZTIRA	38.412.130,08 €	37.878.304,84 €	% 98,61
Uraren kanona	123.000,00 €	118.731,87 €	% 96,53
Dirulaguntzak, GUZTIRA	38.535.130,08 €	37.997.036,71 €	% 98,60

13 Hurrengo taulan erantsi dugu, aparteko lerro batean, uraren kanonaren funtsei buruzko informazioa, GLEA-eLankidetzak 2019an emandako dirulaguntzen irudi oso bat eskaintzeko helburuarekin.

Tresna gehienetan, aurreikusitako funtsak % 100ean egikaritu ditugu. Genero-berdintasunaren aldeko antolamendu-aldaketarako prozesuetarako laguntza-deialdiak eta lankide boluntario gazteak Nazio Batuen herrialde pobretuetako bulegoetan prestatzeko beken

luzapenak ez ziren % 100ean egikaritu, nahiz eta eskatutako betekizunak betetzen zituzten jasotako eskaerak % 100ean finantzatu diren.

Tresna	Aurkeztutako ekimenak	Onartutako ekimenak	Funtsak agortu direlako onartu ez diren ekimenak	Baztertutako ekimenak	Onartutako ekimenak, aurkeztuen aldean	Onartutako ekimenak onargarrien aldean ¹⁴
PRO K1	143	48	53	42	% 33,57	% 47,52
PRO K2	6	4	2	0	% 66,67	% 66,67
PRO K3	49	17	18	14	% 34,69	% 48,57
EHE	7	4	2	1	% 57,14	% 66,67
PRE	18	5	10	3	% 27,78	% 33,33
ZUZ	20	20	0	0	% 100,00	% 100,00
GBA	8	5	0	3	% 62,50	% 100,00
NBE luzapenak	10	10	0	0	% 100,00	% 100,00
BEK	28	4	7	17	% 14,29	% 36,36
EGL ¹⁵	1	1	0	0	% 100,00	% 100,00
SAR	4	1	3	0	% 25,00	% 25,00
GUZTIRA	294	119	95	80	% 40,48	% 55,61

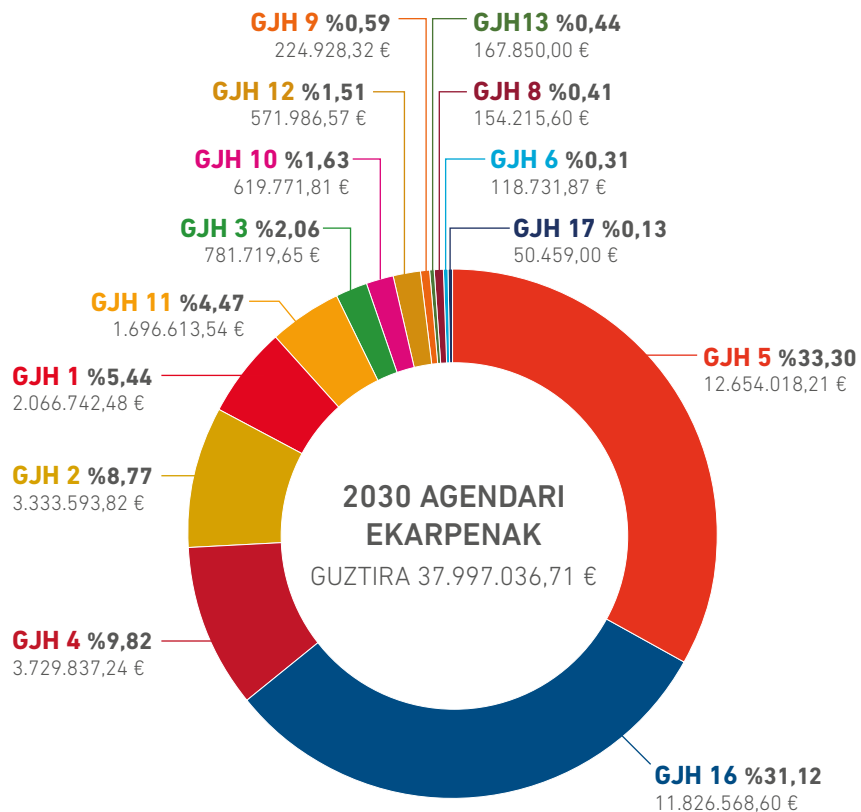
2019an emandako dirulaguntzen zerrenda osoa [hemen](#) kontsulta daiteke.

¹⁴ Aurkeztu diren ekimenetatik arrazoi administratibo edo teknikoengatik baztertuak kendu ondoren lortuko ditugu ekimen onargarriak.

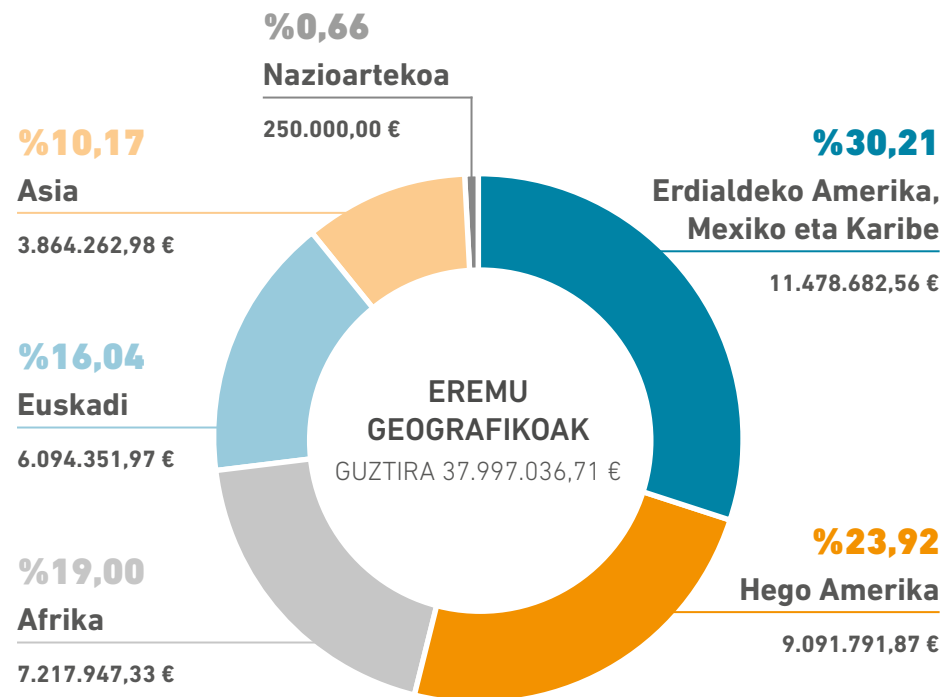
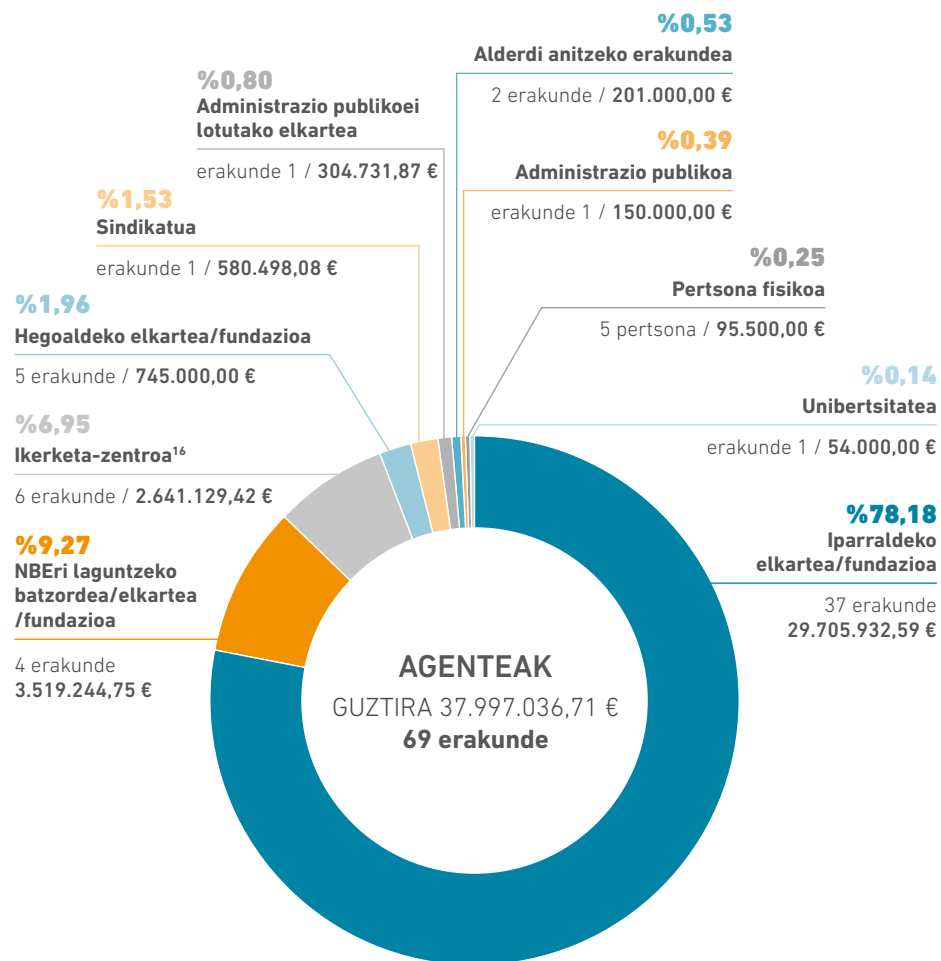
¹⁵ Euskadiko Gazteak Lankidetzan ekimen bakartzat jo izan da ekimenen kopurua konputatzerakoan. Nolanahi ere, programara 620 pertsona aurkeztu ziren guztira, eta horietatik 220 aurrehautatu zituzten: azkenik, 98 pertsonak parte hartu zuten programan, % 80 emakumeak: 84k Latinoamerikan, 10ek Afrikan eta 4k Asian; Euskadiko 21 erakunderen eta garatzen diren herrialdeetako 44 erakunderen lankidetzari esker.

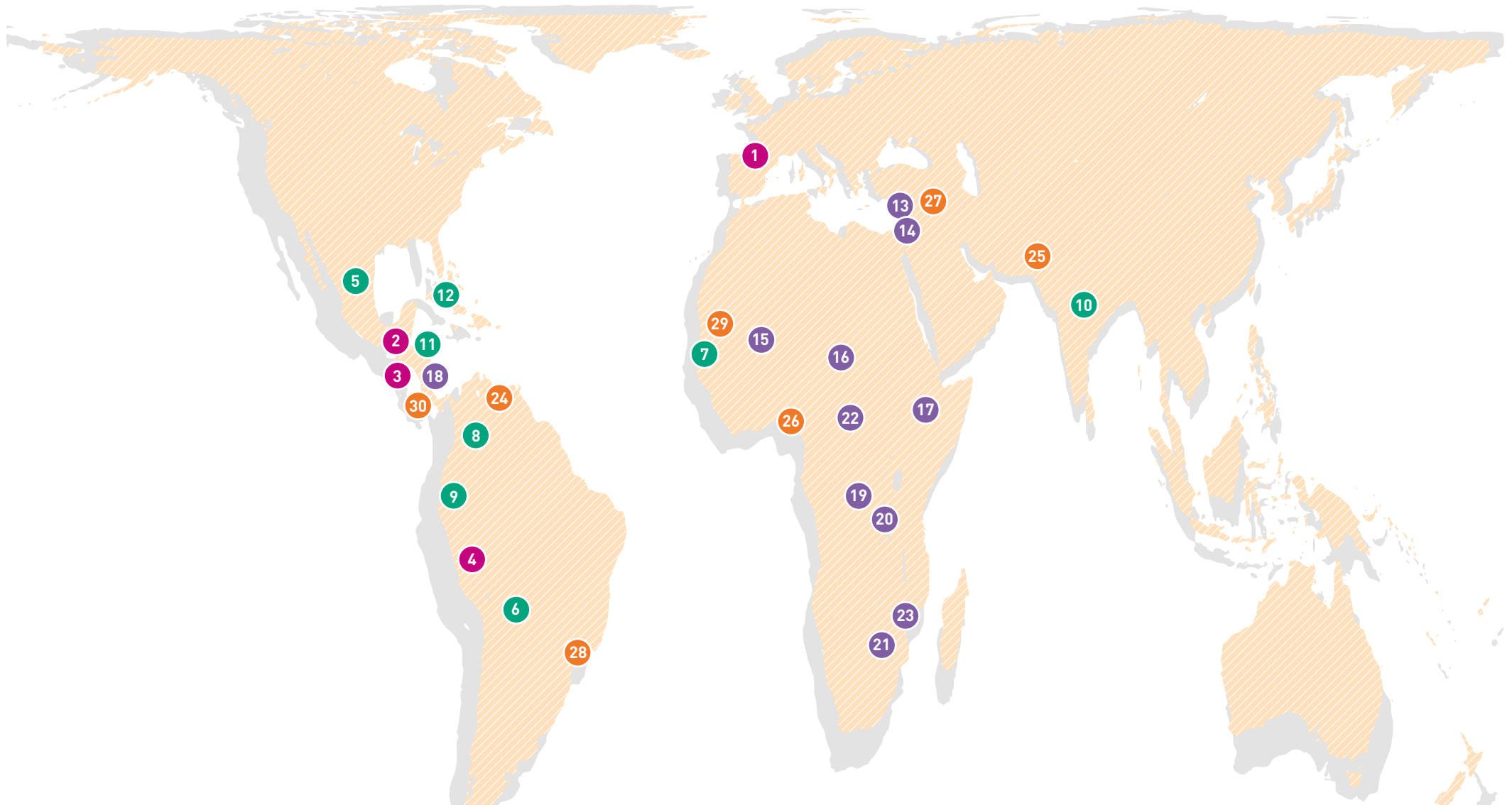
Jarraian, emandako dirulaguntzen banaketa geografikoa aurkezten dizuegu, agenteen arabera eta Garapen Jasangarriko Helburuak lortzeko egindako ekarpenaren arabera sailkatua.

 GARAPEN JASANGARRIRAKO **HELBURUAK**

¹⁶ Kategoria honek, bere figura juridikoa edozein dela ere –elkarteak edo fundazioak–, ikerketa helburu nagusiz datu eragileak biltzen ditu. 2019an, dirulaguntzak jaso zituzten sei entitateak honako hauek izan ziren: BC3 Basque Centre for Climate Change-Klima Aldaketa Ikergai; Hegoa-Nazioarteko Lankidetzari eta Garapenerari buruzko Ikasketa Institutua; Gernika Gogoratuz Bakearen Aldeko Aztertegia; Lehendakari Agirre Fundazioa; swisspeace Suitzako Bakerako Fundazioa, eta TECNALIA Research & Innovation (2018ko memorian zentro teknologiko gisa izendatu zena).

- 1 Euskadi: 6.094.351,97€ (%16,04) 2 Guatemala: 3.309.641,10€ (%8,71) 3 El Salvador: 2.923.281,69€ (%7,69) 4 Peru: 2.886.169,07€ (%7,59) 5 Mexiko: 2.234.132,14€ (%5,88) 6 Bolivia: 2.213.916,64€ (%5,83) 7 Senegal: 2.163.778,22€ (%5,69) 8 Kolonbia: 2.129.502,08€ (%5,60)
- 9 Ekuador: 1.505.698,10€ (%3,96) 10 India: 1.451.092,74€ (%3,82) 11 Honduras: 1.212.998,55€ (%3,19) 12 Kuba: 1.150.083,86€ (%3,03) 13 Libano: 999.476,90€ (%2,63) 14 Palestina: 999.308,40€ (%2,63) 15 Mali: 701.064,09€ (%1,85) 16 Txad: 689.879,78€ (%1,82)
- 17 Etiopia: 678.963,59€ (%1,79) 18 Nikaragua: 630.735,45€ (%1,66) 19 Kongoko Errepublikoa Demokratikoa: 607.069,21€ (%1,60) 20 Burundi: 599.999,00€ (%1,58) 21 Zimbabue: 580.498,08€ (%1,53) 22 Afrika Erdiko Errepublikoa: 512.097,33€ (%1,35) 23 Mozambike: 466.598,03€ (%1,23)
- 24 Venezuela: 337.874,97€ (%0,89) - Multiherrialdea: 250.000,00€ (%0,66) 25 Pakistan: 214.385,94€ (%0,56) 26 Nigeria: 200.000,00€ (%0,52) 27 Siria: 199.999,00€ (%0,52) 28 Uruguai: 18.631,00€ (%0,05) 29 Mauritania: 18.000,00€ (%0,05) 30 Costa Rica: 17.809,78€ (%0,05)

MEMORIA 2019

GARAPENERAKO
LANKIDETZAREN
EUSKAL AGENTZIA

www.elankidetza.euskadi.eus

